

1880/31
IZABELA SADOVEANU

T E A T R U

PENTRU

COPII ȘI TINERET

(PIESE INTR'UN ACT ADAPTATE DIN ENGLEZEȘTE)

1. PANTOFIORII CENUȘERESEI.
2. PRINȚESA ȘI TĂETORUL DE LEMNE.
3. SFEȘNICELE PĂRINTELUI PROTOPOP.
4. CALUL LUI ALEXANDRU MACHEDON.
5. LĂCOMIA PIERDE OMENIA.

EDIȚIA II

1 9 3 1

TIP. „BUCOVINA”, BUCUREȘTI

IZABELA SADOVEANU

Inu. A. 40.598

087/35 dublet

T E A T R U
PENTRU
COPII ȘI TINERET

(PIESE INTR'UN ACT ADAPTATE DIN ENGLEZEȘTE)

1. PANTOFIORII CENUȘERESEI.
2. PRINȚESA ȘI TĂTORUL DE LEMNE.
3. SFEȘNICELE PĂRINTELUI PROTOPOP.
4. CALUL LUI ALEXANDRU MACHEDON.
5. LĂCOMIA PIERDE OMENIA.

EDITIA II

1 9 3 1

TIP. „BUCOVINA”, BUCUREȘTI

29599
66567

115608

PANTOFIORII CENUȘARESEI

PIESĂ INTR'UN ACT ADAPTATĂ DIN ENGLEZEȘTE

P E R S O A N E L E :

SOFIA PADUREANU

DIDI ȘI TITI PADUREANU (*gemene*).

IOANA PADUREANU

AGLAIA, o vecină

PETRICA PADUREANU

NICULINA

LIZA

ZĂNA

SCENA I

O cameră sărăcăcioasă. În fund o fereastră cu perdele. Deoparte a ferestrei rafturi cu cărți, de cealaltă o pendulă veche care a stat la unprezece și un sfert. Uși în dreapta și în stânga. Sofia, o fată subțirică și naltă, de vreo- patrusprezece ani, șade la masă și cârpește o haină a lui Petrică; el stă în jiletcă și se uită la ea cum coase. Ioana șade la gura sobei cufundată în lectura unei cărți. Perdelele sunt trase și camera e luminată. E ora cinci în ziua de lăsată secului, postul Crăciunului.

SOFIA. Gata! Asta-i tot ce pot face cu haina ta. Zău, Petrică, s'ar putea crede că umbli în coate.

PETRICA. (*luând haina*). Mulțumiri formidabile, Sofio! Se cunoaște peticul?

SOFIA. Nu atât. Dar stai și tu cu fața spre oameni și rază-mă-te cât poți cu spatele de perete.

PETRICA. Nici pantalonii n'or să mai ție mult; s'au ros de te vezi prin ei.

SOFIA. Suntem o familie de cârtitori. Când aveam lucruri noi și frumoase nici nu le băgam în seamă; iar acum când nu le mai avem, ni se rupe inima după ele.

PETRICA. Nu, dragă Sofio, nu-mi pare rău că nu am haine frumoase, fac gât numai pentru că sunt zdrențeroase.

IOANA (*uitându-se la haina ei*). Tocmai așa și eu cu haina mea. Nu mi-am aruncat nici măcar ochii la ea când a fost a Sofichii, și nici când a fost potrivită pe Didi. Dar acum de când e a mea îmi vine să o fac bucăți.

PETRICA. Ori cum, tot nu ești ca mine cu frica 'n sân, să nu facă poc, tocmai când ți-e lumea mai dragă. (*Merge descurajat la geam și dă perdeaua la o parte*). Oare când se întorc drăguții noștri bătrâni, Sofio?

SOFIA. Știu eu?! Mama a zis că ne trimite o telegramă. Ah! Petrică dragă, ce fericire când și-o lua tata leafa!

PETRICA. Ce e el? Custode la moșia boerului nu știi care, nu-i așa?

SOFIA. Ce treabă o fi având de făcut un custode, Petrică?

PETRICA. Mi se pare că el dă porunci și ceilalți lucrează.

IOANA. A! sunt sigură că nimeni nu se pricepe la așa ceva mai bine ca tăticu.

PETRICA. Eu nu prea cred că va curge lapte și miere în sărăcia noastră de pe urma acestei slujbe. Tu ce crezi?

SOFIA. Nu chiar lapte și miere, asta e sigur. Dar poate ne reîntoarcem la țară și biata Niculină n'o să mai fie nevoită să fie „la toate” și bucătăreasă și fată 'n casă și dădacă ori mai știu eu ce. (*Intră prin dreapta gemenele Didi și Titi cu pălăriile și hainele pe ele; au în mână serviete pe care le aruncă jos*). Hei, salutare gemenelor. Cam târziu, nu vi se pare?

DIDI. Nu-i tocmai târziu; e așa de 'ntunerec. Mi se pare că se lasă ceață.

TITI. Ba încă ce! o ceață groasă s'o tai cu cuțitul Ufff! (*Iși scot hainele și le pun pe scaune*). O mulțime de fete s'au dus la petrecere căci știți că e lăsata secului.

IOANA. Vai Titi, oare la lăsata secului nu se arată zînele?

TITI. Prostuță, tu cu zînele tale.

DIDI. Dar ce citești acolo? (*uitându-se peste umerii Ioanei*). Ah! Cenușăreasa, vezi bine!

SOFIA. Mă tem că nu prea se întâlnesc zîne în ziua de azi. Acum, copiii, trebuie să ne așezăm puțin zdrențele (*arătând hainele*) prin cui și să ne curățim și noi, cât s'o putea.

GEMENELE (*într'un glas*). Să ne curățim? De ce?

SOFIA. Ați uitat gustarea noastră de gală și pe mătușica Maria?

PETRICĂ. Mă întrebam tocmai, să fie oare în astă seară?

TITI. Și tocmai acum scumpii noștri bătrâni nu sunt acasă și suntem numai noi singuri.

SOFIA. Nenorocirea e și mai mare. Vine să mă ia la o conferință.

PETRICĂ. Atunci nu crezi că ar fi bine să poftim la masă pe mătușa Maria? E putredă de bogată, ai știință despre asta?

SOFIA. Conferința e mai de vreme; apoi cred că o gustare e mai potrivită; e o politeță care nu cere atâta cheltuială cât o masă.

TITI. Dar la ce conferință te duci?

SOFIA. La o conferință despre Economie.

DIDI. Ce înseamnă asta Economie?

SOFIA. Cred că te învață cum se cheltuești mai puțin bani.

PETRICĂ. Pentru noi cred că nu-i greu de loc un lucru ca acesta. Aș înțelege mai bine să te învețe cum să cheltuești cât de mulți bani când n'ai nici o lescaie...

SOFIA. Nu sunt sigură dar mi se pare că tăicuțu se gândește la mătușica și crede că de acolo o să ne vie ajutorul.

GEMENELE. La mătușica Maria?

SOFIA. E îngrozitor de bogată, ce nu știți? Cu adevărat îngrozitor! și vă închipuiți ce-ar fi dacă i-ar cădea la inimă una din noi...

PETRICĂ. Poate și două... Uite îi oferim gemenele, o pereche, cu reducere.

DIDI. O! mereu ne ciupești cu vorba, Petrică. Nu știu dacă e ceva așa de caraghios să fii gemene, dar dacă suntem, suntem și gata!

TITI. E adevărat și asta nu poți să ne-o iei!

PETRICĂ. Bine, bine, atâta numai nu pot să știu

se uită la calitate ori la cantitate. Căci dacă e vorba de calitate un nepot zdravăn, pe care să-și sprijine bătrânețele, nu e de lepădat, după părerea mea.

SOFIA. Sau mai degrabă o nepoțică mai mărișoară și mai simțitoare care să-i ție de urît.

IOANA. Sau o nepoțică drăguță, o fetiță mai mică să-i înveselească amărăciunile zilelor din urmă... Ei! Petrică șezi bine!

(Petrică svârle cu o perină în ea).

TITI. Dar ce e cu mătușica Maria, par'că până acum nu ne-a prea îndesit cu dragostea.

PERICA. Nu e din neamul nostru, de fapt ne e numai pe jumătate mătușă.

IOANA. Ah! Petrică ce nesuferit ești. Ei cum pe jumătate?

PETRICĂ. Inchide-o de grabă *(face semn să-și închidă gura)*.

SOFIA. Ne-a văzut odată pe mine și pe Petrică, eram mici și cred că i s'a acrit de noi; acum mi se pare că vrea să vadă dacă ne-am făcut mai acătării.

PETRICĂ *(râzând)*. Mă tem că nu!

SOFIA. Ce să mai vorbim, mai bine spun drept că nu știu ce i-a cășunat. De sigur că dacă e vorba de înduioșare, era mai impresionant să fi fost orfani.

DIDI. Dar cu prețul ăsta nu-i putem fi pe gust.

SOFIA. E greu, adevărat, cu o pereche de părinți în plină putere și sănătate ca ai noștri, să ne trăiască! Dacă măcar i-am cunoaște gusturile să-i facem pe plac.

TITI. Dacă ne-am arăta fiecare în altfel, poate s'o nimeri să fie unul din noi tocmai pe cheful său!

SOFIA. Bună idee, Titi. Ei, acum ia să vedem! Cum să se prezinte gemenele?

PETRICĂ. Una să facă pe frumușica și alta pe fetița bună.

TITI. Eu să fac pe frumușica.

DIDI. Nu Titi, tu ești în totdeauna cea mai bună dintre noi două. Lasă să fac eu pe cea frumoasă.

PETRICĂ. Ei, Didi, cap sau pajură?

DIDI. Cap!

PETRICĂ. (*aruncând în sus un ban*). Pajură. Titi este cea mai frumoasă. Bine, s'a terminat și cu asta. Acum ne trebuie una care să bucherească bine lecțiile — tușichii trebuie să-i placă așa ceva. Trebuie deci să avem printre noi și copilul înger.

SOFIA. O despre asta nu avem nici o grijă, nu e nimeni pe lume mai potrivit pentru copilul înger ca Ioana.

IOANA (*intimidată*). Vai! Petrică!

PETRICĂ (*serios*). Nu crâcni leat! Să stai la fereastră, cu privirea melancolică, pierdută spre colinele din depărtare.

IOANA. Dar de la fereastră nu se văd decât coșurile dela sobe și apoi e întuneric besnă.

PETRICĂ. Șșș! Iar când își va îndrepta privirea spre tine să zâmbești cu tristeță. Auzi!

SOFIA. Hai să încercăm ca să vedem cum o să meargă. (*Se formează un grup. Sofia la masă cu cele două gemene grațios întinse la picioarele ei. Ioana la fereastră*). Cred că ar trebui să citesc ceva cu glas în timpul acesta.

PETRICĂ (*lângă rafturi*) „Flora și Fauna Româ-

niei Mari", Merge? E un titlu care sună frumos. Prinde-l (*Sofia prinde cu greu un volum gros*). Să citești tare și cu intonații. Acuma tabloul: „O familie săracă dar virtuoasă”. Hm-m! Nu e rău. Dar de ce ai o mutră atât de înțepată Titi?

TITI. N'ai zis că eu trebuie să fac pe fata frumoasă?

PETRICĂ. Mai bine las'o încolo de frumusețe, că nu se prinde și n'o să se prindă nici la mătușica. Nu te strâmba așa, Ioano!

IOANA. Ai zis că trebuie să zâmbesc cu tristeță...

PETRICĂ. Ei dă-l încolo de zâmbet! Ce mai moace sunteți fetelor. Nu vă pricepeți la nimic. Eu vă zic una și voi faceți năzbâtii. Acum, știi, Sofia, când se deschide ușa, tu nu te uiți decât în carte. Trebuie să fii cufundată în lectură.

SOFIA (citind). La familia plantelor Umbelifere petalele cresc în verticale formând ceiace se cheamă o involucră...

NICULINA (*se arată în ușă*). Vă rog, Domnișoară Sofi, pot să vă spun ceva?

SOFIA. Ce este Niculino? Nu s'o fi aprins coșul la bucătărie?

NICULINA. Nu, nu Domnișoară.

SOFIA. Doamne cum m'am speriat! Acuma răsuflu! Ce este?

NICULINA. Nimic, Doamnișoară, afară de cele obișnuite. Dar cum a fost dorința D-voastră să fiu îmbrăcată și să stau la ușă să primesc pe mătușica D-voastră, vreau să știu sigur să fiu acolo punct când o cere trebuința.

SOFIA. Mama ține așa de mult la asta, dragă Niculino!

NICULINA. Da, dar trebuie să gătesc peștele cu sos de lămâie, atâta vă spun. Acum, D-ră Sofie, eu știu să deschid o ușă și să primesc mosafiri cum nu mai știe nimeni. Cât despre gătit... mă cunoașteți... peștele cu sos de lămâie — ehe! V'aduceți aminte când ședeți colo, în curțile Dumneavoastră, chiar și Domnul Mare era mulțumit. Da, vezi mata să le fac pe toate și toate bine, judecă și mata... trebuie să le socotesc și să le chibzuesc...

SOFIA (*se scoală și apucă pe Niculina de mână*). Niculină scumpă, să ne mai gândim la ce a fost odată și curțile noastre de pe acele vremuri. Dar poate ne-o învrednici Dumnezeu să avem și noi iarăși un colț la țară și atunci mergi cu noi, scumpă bătrânico.

NICULINA (*cu ochii plini de lacrimi*). N'ar trebui să mă plâng mereu, duduie Sofie. Dar, vezi mata, să fii bucătăreasă de curte mare și boerească și să faci tot odată treburi de dârvală, nu se potrivește. Unde ar fi suferit atunci Cucoana una ca asta. Bucătăreasa e bucătăreasă, dar nu și 'ncoace și 'ncolo, să las peștele din mână și să mi se strice sosul! Da ce să faci? Omul cât trăește învață. Am învățat să fac și eu nu două, ci douăsprezece treburi odată. (*Sofia se uită îngrijorată la Ioana și începe a miroși prin aer. Ioana miroase și ea*). Vai! te pomenești că arde ceva pe mașină. Miroase par'că a ars? Nu? Mă 'ntorc îndată, o fi ceva cu friptura... știți când e vorba de bucate... nu mă 'ntrece nimeni... (*Ese repede*).

SOFIA (*râzând*). Biata, scumpa noastră Niculina!

Imi miroase totdeauna a ars când o văd că prea lungeste vorba și începe a bate câmpii. Dar să vorbim serios copii! Cu ce să mă 'mbrac eu oare pentru conferința ceia? Mama spunea să caut ceva potrivit și cuviincios. Ce să pun eu să fie potrivit cu subiectul conferinței, despre economie.

PETRICĂ. Dacă mă 'ntrebi pe mine, apoi eu te-aș sfătui să pui ce ai mai vechiu printre zdrențele tale.

SOFIA. De, zdrențele mele ar fi de sigur potrivite cu subiectul, dar sunt în așa stare că nu mai sunt cuviincioase și atunci cum rămâne cu povața mamei? La drept vorbind n'am absolut ce pune pe mine. Aglaia, din vecini, mi-a spus ce e drept că o să-mi împrumute o haină a ei de catifea roșie aprins și garnisită cu pene. Dar nu zău, să mă vedeți voi îmbrăcată astfel și încă la o conferință asupra Economiei?!

DIDI. Totdeauna!

PETRICĂ. Nu cred să fie ceva mai desgustător printre toate lucrurile cele mai dezgustătoare, decât această Aglaie, care mereu se amestecă în treburile noastre.

TITI. Și obiceiul ei de a ne înfrunta ori de câte ori poate.

DIDI. Totdeauna.

SOFIA. Nu e fată rea și găsesc foarte drăguț din parte-i că s'a oferit să-mi împrumute din hainele ei. Dar chestia e că trebuie să găsesc acum neapărat ceva, nu numai potrivit, dar și cuviincios.

IOANA. A! dacă ar veni acuma o zână, bună-bună și darnică cum era Sfânta Vineri...

TOȚI. Da, da o zină ca Sfânta Vineri.

SOFIA. Ar fi ceva dacă s'ar realiza dorința voastră, dar până se va hotărî zîna voastră să vină, mie-mi trebuie ceva potrivit și cuviincios.

DIDI. Și o mașină frumoasă ca să te ducă la conferință.

TITI. Și un lacheu galonat să-ți deschidă ușa mașinii.

DIDI. Cea dintâi, care ar muri de bucurie, ar fi Niculina!

SOFIA (*râzând*). Da, uitasem de Niculina. Să fie îmbrăcată într'un costum larg și lung, încununată cu flori de trandafiri.

PETRICĂ. Și ce mai gustare! Jambon, friptură de curcan, struguri și portocale! Ah! Ochii mei!

SOFIA. Vai, dragă Petrică, tare mă tem că au trecut vremurile cu zâne și că nu mai sunt pentru noi pantofiorii Cenușăresei. (*Bate cineva în ușă*).

DIDI (*îngrozită*). Ce, mătușa Maria?! De pe acum!

O VOCE. Pot să intru?

PETRICĂ. Mai rău! E Aglaia din vecini! (*Intră Aglaia o fată frumușică dar îmbrăcată fără gust*).

AGLAIA. Niculina a lăsat ușa deschisă, așa că am intrat de-adreptul.

PETRICĂ. Da, știu, ai venit să te joci cu noi, dar nouă numai de joacă nu ne arde, astă seară.

SOFIA (*uitându-se la Aglaia*). Draga mea, iar o rochie nouă? Par'că ești o mireasă.

AGLAIA (*lăsându-se într'un scaun și scoțându-și haina*). Găsiți rochia asta șic? O rochie veche, dragele mele. Am pus-o să vin la voi pe seară. Dar a-propo! Știu că vă plac culorile șterse și am adus o

rochie de o culoare tot ce poate să fie mai șters. Francezii îi zic frez-crez...

SOFIA (*tresărind*). Cum? A, da! Fraise écrasée, vrei să zici, adică fragi zdrobiți. Ești întotdeauna drăguță, Aglae, dar nu trebuie să te mai necăjești...

AGLAIA. Ce necaz, e o plăcere pentru mine. Am adus servitoarea cu mine, așteaptă afară: Elizo! Faites monta la carton, ah ce stupidă sunt. Imi vine mereu să-i vorbesc franțuzește! Imi pare atât de natural să vorbesc franțuzește cu fandișambra! Știi, Elizo, cutia care am lăsat-o în hol la noi, du-te și-o adă, numai decât.

PETRICĂ. Da ce caută cu D-ta pe aici asta... cum ai zis? Fan di șambra?

AGLAIA. Mă întovărășește pretutindeni, știi mamă nu-mi dă voie să ies neîntovărășită. Așa dar aveți petrecere în astăseară?

SOFIA. Nu, numai pe Princesa Brâncoveanu.

AGLAIA (*cu vioiciune*). Cum ai zis? Princesa Brâncoveanu?

TITI. E mătușa noastră, mătușa Maria.

AGLAIA. Princesa Brâncoveanu! Oh! dar nu credeți că ar trebui să faci casa ceva mai elegantă? Cu un metru ori doi de muselină și câteva pioaneze, vă așez eu odaia de n'o mai cunoașteți. Mamă zice că am un gust așa de fin. Ați pus cel puțin cartă de vizită în cadrul dela ușă?

TITI. N'avem cadru pentru carte de vizită.

DIDI. O punem în ușă cu pioaneze, când o avem.

AGLAIA. A! înțeleg, sunteți abia veniți, iar noi sântărăm cam pretențioși. Ce-ar fi dacă aș rămânea și eu la gustare, așa ca să dau tonul și să arăt prin-

cupesei că sunteți în vizită cu cele mai bune case din vecinătate.

PETRICĂ. Dar casa vecină în care stai D-ta e la fel cu a noastră.

AGLAIA (*gentilă*). Noi suntem în colț, dragă și asta înseamnă că suntem aproape ca o vilă, nu?

SOFIA (*zâmbind*). A! și asta desigur e ceva foarte șic? Cum vezi suntem îngrozitor de ignoranți...

AGLAIA. De sigur e distins să stai în colț, bine înțeles că cel mai șic e să ai o vilă singură în curte, să semene cu un conac de moșie (*o bătaie în ușă. Intră Eliza, o fetișoară de vre-o opt ani, dar cu șorț alb și bonetă, ducând o cutie mare de pus rochiile*). Pune-o aici. Știi întâi să ne aruncăm ochii pe ea și apoi să mergi să te îmbrace Eliza. Depinde foarte mult după modul cum îmbraci o rochie.

SOFIA. O! dar te rog Aglaie, n'aș vrea să mai turbur și pe Eliza D-tale.

AGLAIA. Dar, dragă, ce are alta de făcut?

ELIZA (*îngrijată*). Vă rog, Domnișoară...

AGLAIA. Ce este, Eliza?

ELIZA. Dacă nu vă supărați, să-mi dați drumul când nu veți mai avea treabă cu mine, căci au rămas cartofii necurățați.

AGLAIA (*înte*). Deschide cutia odată, Eliza. Iată. (*Apare o rochie oribilă*). Nu-i așa? E tocmai ce-ți trebuie. O rochiță de seară, simplă de tot, o semi-toaletă.

SOFIA (*o privește într-o tăcere înmărmurită*). nunată, minunată, nu e așa fetelor?

Apoi sărută pe Aglaia. Îți mulțumesc, Aglaie, e mi-

TOATE (*în cor*) minunată!!

SOFIA. Și sunt sigură că e tocmai ceva potrivit pentru unele fericite întâmplări.

PETRICĂ (*politicos*). Cum ar fi de sigur seara de lăsata secului în astă seară.

SOFIA. Petrică! Dar mi se pare că e prea multă găteală pentru o fată ca mine.

AGLAIA. Așteaptă să o vezi întâi îmbrăcată pe mata. Suie cutia sus Elizo!

(*Aglaiia deschide ușa din stânga, Eliza ese și se aude zgomot de pași greoi urcând scara*).

PETRICĂ (*încet*). Doar nu ți-o da prin gând să te îmbraci cu rochia aceasta ca să pari o adevărată Brezaie!

SOFIA (*lui Petrică*). Sigur că nu! dar nu trebuie să o jignim.

AGLAIA (*cu o privire plină de înțeles*). Haidem și noi, Sofio!

SOFIA (*lui Petrică*). Vino și tu că avem ceva de pus la cale împreună.

AGLAIA. Da, da, Domnule Petrică, vino să-ți dai și D-ta părerea, știm noi doar cât îs de suciți domnii.

(*Sofie, Aglaia, Petrică*)

TITI (*strâmbându-se*). Auzi „Domnii”, de ce nu „boerii”, vorbind de Petrică!

DIDI. „O vilă ca un conac de moșie”!

IOANA (*ridicând deodată ochii din carte*). Uricioaselor! Sunteți niște uricioase amândouă!

GEMENELE (*într'un glas*). Uricioase?!

IOANA. Ea e așa de drăguță, de îndatoritoare și voi sunteți îngrozitoare cu ea. V'a spus apoi Sofia

să așezați lucrurile prin odaie și să vă curățiți și voi, n'ați auzit?

TITI. Intâia oară în viață mă simt ca măgarul Balaam!

DIDI (*severă*). Ioano, să cureți odaia ca pedeapsă pentru batjocura neprovocată!

TITI (*dând peste cartea Ioanei*). Acum până te văd, Ioano!

IOANA (*ridicându-se*). Foarte bine. Eu nu însemnez nimic. Pentru Petrică și pentru voi, eu sunt calul de bătaie. (*Ia haina lui Titi. Din buzunar cad trei obiecte mici*). Ehe! Castane. (*Le culege de pe jos*). Dar numai trei?

DIDI. Dă-le încoace. Să le coacem câte una de fiecare (*le așează în foc*). Asta e a mea, asta a lui Titi și asta a Ioanei.

TITI. Mi le-a dat o fată de lăsata secului! Dar am uitat de ele.

DIDI (*cîmchîndu-se la foc*). De câte ori s'o umfla și o pocni vre-o castană, să ne gândim la ceva ca să se împlinească: „dorința inimii”, cum zice la carte.

TITI. Nu cred să încapă dorințele mele într'o castană! Am atâtea...

DIDI (*trăgînd focul cu vătראinul*). Și eu tot așa. Cât despre Niculina noastră, dorul inimii ei este să nu i se strice sosul pentru pește.

IOANA. Didi, nu-i bine să vorbești așa în ziua de lăsata secului. E noaptea când se deschide cerul și eu cred sigur că se împlinesc dorințele, dacă știi când trebuie să te gîndești la ele.

TITI. Bine, bine, asta-i castana ta. Gîndește la ceva

și să vedem ce-o să-ți împlinească zânele din dorințele tale!

IOANA (*cu ochii închiși și mâinele împreunate ca pentru rugă*). Doresc, oh, doresc din toată inima să ni se arate Sfânta Vineri, ori altă zână și să ne împlinească tot ce vom dori. De ce să nu vie la noi cum a venit la Cenușăreasa? Ea dorea numai să meargă la un bal plicticos, pe când noi dorim o mulțime de lucruri. (*camera se întunecă și se aude o pocnătură surdă*).

TITI. A pocnit o castană. A cui era?

DIDI (*răscolind în cenușă*). Mi se pare că e a Ioanei. Dar ce e oare cu lumina? Ia să văd eu!

IOANA. E a mea Titi. Ei fetelor, nu credeți voi că o să întâmple ceva cu adevărat? Par'că aș fi vrut să nu mai dorim nimic. (*Camera se întunecă din ce în ce*).

DIDI (*uitându-se speriată*). Să nu speriem degeaba copiii; trebuie să fie vre-o șotie de a lui Petrică.

(*Se aude o melodie par'că ar veni de departe*).

TITI (*tare*). Astâmpără-te Petrică, nu ne băga în sperieți! (*lipindu-se de Didi*) o oh! mi-e frică, Didi.

(*Melodia se aude tot mai aproape și izbucnește într'un cântec fără cuvinte dar puternic, fetele se înghesuiesc una într'alta speriate*).

DIDI. Vai! vai! ia priviți colo! (*In întunerec începe a luci o lumină palidă. Perdelele dela fereastră se umflă și între ele apare figura mică a unei zâne. E îmbrăcată cu o rochie roșie și are pe cap o coroană de hârtie argintată. Fața îi e de copil, dar are plete sure; se reazimă pe un toiag. Intră în cameră cu ochii ficși, melodia se depărtează și încetează*).

ZĂNA (*cu o voce slabă și tremurătoare*). Cine a chemat numele celor uitate? Cine a turburat zînelor din visele lor?

IOANA. Noi... nu știam că erați adormite. Ertați-ne, ne pare rău.

ZINA. Ce să facem altă, dacă nu să dormim într'o lume care nu mai vrea să știe de noi. Ochii mei au slăbit (*caută în buzunar și-și pune o pereche de ochelari*). Nu cumva ești tu mica mea Cenușăreasă?

IOANA. Dacă nu vă supărați, eu... sunt Ioana, vă rog!

ZINA (*înaintînd spre ea*). Nu știu cine este Ioana. Da, am dormit mult (*arătînd spre gemenele încremenite*) și astea de sigur sunt surorile tale (*amenințînd cu toiagul*). Urâte și rele de sigur.

IOANA (*repede*). Da sunt surorile mele dar, nu sunt urâte... sunt... destul de drăguțe.

GEMENELE (*umilite*). Da scumpă zînă... destul... destul... de...

ZINA. Acuma ce-ți lipsește copilă? Ți-a adus în casă vre-o maștigărea tatăl tău, regele?

TITI. Mama e bine, sănătoasă, vă mulțumesc.

DIDI. Iar tata nu e rege.

ZINA. Ciudat! Ciudat! Atunci este din întâmplare vre-un om sărac, tăetor de lemne?

IOANA. E sărac, dar nu e tăetor de lemne.

TITI. Umblă să fie numit custode la o moșie.

ZINA. Eu nu știu ce să fie asta custode. Este vre-un titlu de nobleță, vre-o boerie?

DIDI. Mi se pare că supraveghează niște pământ.

ZINA. A! e guvernatorul unei provincii? Nu are cine știe ce ambiție mare și trebuie să i se împli-

nească (*lovește cu toiagul în pământ*) Din această clipă el este custode. (*Către Ioana*). Dar tu, scumpă copilă? Ce dorință vrei să-ți împlinească Zîna?

IOANA (*stăpînindu-și emoția și făcând câțiva pași*). O, scumpă Zînă, pentru mine nu vreau nimic, dar pentru Sofia.

ZINA. Sofia?

IOANA. E sora mea cea mai mare, știți D-voastră.

ZÎNA. A princesa moștenitoare? Da...

IOANA. Trebuie să meargă undeva cu mătușica Maria și nu are nici o rochie cum se cade.

ZINA. E bună și sinceră Sofia?

IOANA. E desăvârșită drăguța de ea.

DIDI. Toată lumea o iubește pe Sofia.

ZINA. Ei bine în seara asta o să fie cea mai strălucită printre toate strălucirile. Va avea o rochie care va străluci ca soarele, sau va fi dulce ca luna, sau sclipitoare ca stelele.

TITI. Cred, dacă nu vă supărați, că ar fi mai bine ceva mai simplu.

DIDI. Da, așa dorește ea, o rochie simplă și potrivită, nu prea de găteală.

ZÎNA. A, înțeleg acum că Sofia este o fată modestă și înțeleaptă. Albul trebuie să fie culoarea care i s'ar potrivi mai bine. Albă ca zorii zilei înainte de a fi fost sărutată de razele soarelui. Și alta ce mai dorește?

IOANA. Acum ceva și pentru biata Niculina.

TITI. O rochie curată și cuviincioasă ca să o îmbrace când deschide ușa la mosafiri.

ZINA. A! o jupâneasă în haină de gală. Fie! Deci așteptați mosafiri simandicoși pe aici. Ei să preschimb această umilă locuință într'o strălucită sală de primire.

DIDI (*inte*). Nu, nu, vă rog. Nu faceți aceasta, căci noi am luat cu chirie casa cu mobilele proprietarilor și nu avem voie să schimbăm nimic.

TITI. Nu ne-au dat voie să schimbăm măcar rafturile cu cărți din loc.

ZINA. Atunci să dau poruncă să vă pregătească o casă mare și bogată.

IOANA (*cu șovăială*). Avem pește cu sos de lămâie.

TITI. Poate că friptură rece de curcan nu ar strica.

ZINA. Ta, ta, ta, lăsați copii să fac eu cum știu.

TITI. O, vă rog, să ne iertați, scumpă Zînă, vă suntem din suflet recunoscătoare. De acum Aglaia din vecini, n'o să mai aibă nas să îmbie pe Sofia cu rochiile ei urâte și fără gust.

ZÎNA. Cine e această nespălată Aglaie, care are îndrăzneala să-și bată joc de Domnița Sofia? Vroiți să fac să-i cadă câte-o broască din gură ori de câte ori spune vre-o vorbă?

IOANA. O nu, nu, vă rog!...

TITI (*cu părere de rău*). Poate că e mai bine să nu faceți aceasta. Ea vorbește într'una așa că s'ar umplea casa de broaște...

DIDI. Și apoi n'am putea zice că își bate joc, dar are un vraf de rochii, care de care mai caraghioase și pe toate vrea să le puie în spinarea bieteii Sofia.

ZÎNA. Toate acestea trebuiesc schimbate. (*Describe un cerc cu toiagul, apoi face semne cu brațele și descântă*).

Hocus pocus, hodorocus
 Cum gândește fiecare
 Alb sau negru, mic sau mare
 Fiecare ce-i lipsește
 Și ori-ce dor i se 'mplinește
 Fiecare orice-cere
 Dar la miezul nopții piere... o-of.

(Vorbele din urmă sunt abia îngânate ca și când i-ar veni leșin).

COPIII. Ce e? Nu vă simțiți bine?

(Zîna își vine în fire, se reazimă în toiag dar vorbește slab și sfârșit).

ZÎNA. N'am vorbit nici o vorbă de atâta vreme. Vorbele fermecate abia îmi mai vin pe buze și pașii mei abia mai nimeresc, șovăind, drumurile de altădată. Sunt foarte slăbită, dragi copii, da-ți-mi drumul să mă duc. *(Lumina din jurul ei începe a pâlî).*

TITI. Vai! ne pare atât de rău că v'ați ostenit din pricina noastră.

DIDI. Vai! Dragă Zînă, de ce ești atât de bătrână și de istovită? Noi credem că zînele rămân veșnic tinere și danțează în lumina lunii. *(Muzica de adio începe să cânte încet).*

ZÎNA *(cu voce slabă)*. Noi suntem din lumea celor dintâi copii pe care i-a făcut Dumnezeu, dragă, copii fragezi și nevinovați. Copiii de acum sunt răi și obraznici, nu le mai place să se joace cu noi. Zînele se prăpădesc, se cufundă în întunec; nici în luna plină din mijlocul verei nu se vor mai arăta de acum. *(Lumina din jurul ei se stinge și ea dispare după perdelele ferestrei).*

TITI. O! a plecat!

DIDI. S'a şters ca o umbră.

IOANA (*repezindu-se după ea*). O minută încă... te rog... O minută... după miezul nopţii se va întâmpla cu Sofia cum s'a întâmplat cu Cenuşăreasa ?

(*Din întunec se aud ultimele vorbe ale zînei*)

Şi-or ce dor i se 'mplineşte

Fiecare ori-ce cere

Dar la miezul nopţii piere...

(*Intunec complet, muzica se face mai dulce, un cor de voci din ce în ce mai slab şi mai îndepărtat. Deodată se face lumină; perdelele sunt trase şi Zîna nu mai e*).

IOANA. „Dar la miezul nopţii piere”, adică în momentul când va bate miezul nopţii, nu-i aşa ?

TITI (*pe gânduri*). Cred că da...

IOANA. Oare se va întoarce acasă până atunci Sofia ? Desigur ! Nu ? Ba chiar poate mult mai înainte.

TITI (*deodată*). Didi, dragă, pişcă-mă de braţ ca să mă încredinţez că sunt deşteaptă şi nu visez cu ochii deschişi....

DIDI. Titi dragă, oare a fost cu adevărat ?

TITI. Zî-zî-Zîna ? Ştiu eu ? ! Totuşi pare că a fost.

IOANA (*bătând din palme şi sărind în sus*). Dar de sigur, copii, că a fost de adevărat şi acuşi trebuie să ne sosească lucruri drăguţe pentru Sofia.

TITI. Şi friptura de curcan, asta a fost ideia mea.

IOANA. Ah ! rochia ceia nouă ! Cum o aştent !

DIDI (*uitându-se cu frică împrejur*). Bănuiesc că,

deși zîna noastră e așa de bătrână, va fi știind ce fel de rochii se poartă pentru fetele din vremea noastră...

TITI. Șșșșș-t !

(Se aude o pocnitură mai departe și voci care strigă speriate, pași grăbiți pe seară, o ușă se trănțește de perete, năvălește pe scenă, prin stînga, Eliza și dă busna spre ușă din dreapta. Ei speriată și nu-i vine suflet).

DIDI și IOANA. Ce este ? Ce-i ?

DIDI (tăindu-i drumul). Ce s'a întâmplat ?

ELIZA (cu privirea rătăcită). Dați-mi drumul, vă rog ! — Nu mai stau nici o minută în casa asta — nu, nu, se petrec mereu lucruri grozave. — Dă-mi drumul, dă-mi drumul Domnișoară Titi ! (încearcă să dea pe Titi la oparte și se năpustește apoi îndărăt pe ușă pe care a intrat).

DIDI. S'o fi întâmplat ceva rău sus ? !

TITI. Mă duc mai bine să văd.

DIDI. Așteaptă, mi se pare că aud pe cineva coborîndu-se.

AGLAIA. (Aglaia intră cu fața spăimântată, cu părul despletit, numai în combinezon. Nu mai are nici panglice nici ace de cap și pletele îi fâlfâie pe umeri. A uitat de toate strâmbăturile și se înfățișează ca o biată fetiță speriată și desperată).

AGLAIA (pe șoptite). Fetelor, n'ați văzut voi pe aici hainele mele ?

Nu m'am dezbrăcat aici ?

TITI. Hainele tale ? Dar de unde să fie aici ?

DIDI. Doamne, doamne, ce s'a mai întâmplat în astă seară?

AGLAIA. N...u... nu știu... Oh! biata Sofie! (*Iși acopere fața cu mâinile*). Credeam că mi-am pierdut mințile!...

DIDI (*aspru*). Cred că ai să sfârșești odată și cât mai iute, cu fleacurile acestea! Ce e cu hainele? Spune-odată!

AGLAIA. N...u... nu... știu.

DIDI. Nu știi? Ce fel de vorbă e asta ?

AGLAIA (*rătăcită*). Nu mă luați așa repede cu întrebările, că-mi vine să leșin... (*tresărind*) Ce mai este ? (*Se deschide violent ușa din stânga, intră Petrică alergând. Aglaia întinde mâinile spre el*). Petrică, îi e mai bine ?

PETRICĂ (*ridicând mâinile spre cer*). Mai rău ! E îngrozitor. Ce pot să-i fac eu Doamne? Cum s'o ajut ?

AGLAIA. Nu trebuie să stăm aci, pe când ea se schimbă astfel din minută, în minută!

FETELE. Cum? Sofia se schimbă? Cum se schimbă? Ce spuneți ?

PETRICĂ. In cap îi cresc parcă niște pene...

FETELE. Pene ? Cum pene ?...

PETRICĂ. Și acum îi crește și o coadă...

AGLAIA. Ah! îmi vine rău... Nu crezi că e bine să chemi un medic Petrică ?

PETRICĂ. Ba cred că n'ar fi rău... dar pe care ? Poate Iacobovici din colț ?

AGLAIA, Nu, nu, unul mai bun, pe Istrătescu de pe strada din colț dela noi.

PETRICĂ. Ai dreptate! (*către Gemene*) și voi, fetelor, ce stați aici ca niște găște? Nu vă pricepeți să-i dați nici un ajutor? Poate îi trebuie puțin ceaiu, sau apă rece... În fine, faceți și voi ce vă pricepeți...

SOFIA (*de afară*). Petrică! Petrică!

TITI. Șșș mi se pare că vine... (*Ioana aleargă la ușa din stânga și încearcă să o deschidă, apoi se dă îndărăt în admirație*). Vai Sofio! Ce frumoasă ești.

PETRICĂ. Sofia dragă, e îngrozitor.

TOATE IN COR. O! Sofia ești ca un înger. (*Sofia intră pășind rar și sprijinindu-se de scaune până lângă masă unde se așează sfârșită. E în rochie albă de bal, cu pene și coroană pe cap. Rochia e semănată cu stele în față are un soare și pe umăr luna în secere*).

SOFIA. Petrică dragă, de ce m'ai lăsat singură?

PETRICĂ. Voiam să mă duc după medic...

SOFIA (*apucându-l de braț*). Nu, nu să fim cu toții împreună, căci nu știu ce mai poate să se 'ntâmple.

AGLAIA. Nu știm, da, ce-o să se mai întâmple, de acuma nu mai pricep nimic.

SOFIA. Desigur... N'ai văzut? Scoteam tocmai rochia dela tine și deodată m'am pomenit că încep a mă schimba și a mă vedea îmbrăcată cum mă vedeți.

AGLAIA. Dar, Sofia, ce strălucire pe tine! Soare, lună, stele...

PETRICĂ. Ceia ce e grozav e că s'au lipit hainele și toate lucrurile pe ea de nu le mai poate scoate — apoi atârnă greu, greu de tot deși par atât de ușoare.

SOFIA. Nu pot scoate nimic de pe mine. Am încercat. Nu mă pot dezbrăca...

PETRICĂ. Vezi asta e. Și totuși trebuie să scoți zorzoanele astea, doar n'o să te duci la conferință în halul acesta. Să-ți iasă din mințe că o să te car cu mine pe străzile orașului în rochie de bal și cu pene pe cap... Nu? Ia 'nchipuiți ce cap ar face lumea care ne-ar întâlni și ce s'ar petrece în sală când am intra ?

IOANA (*cu glas declamator*). Toate vor pieri la ora 12 din noapte, întocmai ca hainele de bal ale Cenușeresei.

PETRICĂ. Ce ți-ai pierdut mintea, Ioana ?

SOFIA. Uite ce este Ioana, ne-ai făcut destul ne-
caz cu poveștile tale într'aiurea! Dacă nu știi ceva sigur și adevărat nu mai spune palavre.

TITI. Dar știe de-adevărat!

DIDI. Numai ea știe, dragă Sofia, de adevărat.

SOFIA. Lămuriți-ne odată copii. Ce este de adevărat ?

PIETRICĂ. Scoate ce ai în traista cu minciuni, Ioana.

IOANA. Este de-adevărat că a venit aci o zână!

SOFIA. O... ce ?

TITI. O zână.

DIDI. Da o zână în persoană. Am văzut-o toate
prea bine.

IOANA. Nu ți-am spus că trebuie să vie zîne în seara de lăsata secului ? A descântat să ni se împlinească toate visele și dorințele, iar noi am dorit să ai o rochie frumoasă ca să te duci la conferință.

PETRICĂ (*pufnind de răs*). Pe ochii mei, ați nimerit de minune! Asta e rochia potrivită și cuviincioasă cu care trebuia să meargă Sofia la conferința despre economie?! Ce zici Sofie? Au nimerit ca Eremia cu oiștea în gard.

IOANA. Dar nu i-am spus că ne trebuie o rochie modestă și potrivită? Ce ziceți fetelor?

GEMENELE. Da, da, i-am spus-o și i-am repetat-o.

SOFIA (*cu liniștea disperării*). Se vede că așa-și închipuie zînela că sunt rochiile modeste și simple. Dar despre biata Aglaia? Zîna voastră a blestemat-o să se prezinte în halul acesta?

AGLAIA (*amărâtă*). Se vede că așa sunt zînela pentru una ciumă și pentru alții mumă!

IOANA. Asta e din pricina lui Titi.

TITI. Am pârât-o că are prea multe rochii, dar n'am cerut zînei să-i ia lucrurile de pe ea.

DIDI. Cum credeți că zîna poate fi așa de rea la inimă?

PETRICĂ. Nu știu cum e cum nu e, dar găsesc că asta e o rușine. (*Dă Aglaiei hațna de pe el*). Ține Aglaia, pune asta pe tine căci nu pot să sufăr să te văd așa îmbrăcată... de bal!...

SOFIA. Bine, acum ce ne rămâne de făcut? Titi se duce în locul meu la conferință, Aglaia se duce la culcare, iar eu o să stau aci ca o mireasă în țara ungurească, până la 12 noaptea. Cât despre Ioana, cred că n'a mai cerut nimic dela zîna pentru astăseară!

IOANA (*cu sfială*). Nimic!

DIDI (*cu jumătate de gură*) afară de... ceva pentru Niculina.

TITI. Și de un curcan fript, care a fost ideea mea (*o nouă pocnitură se aude, parcă ar fi pocnit o castană în foc*).

SOFIA. Ioano, văd că năzdrăvăniile zinei nu s'au isprăvit. Ai pus-o în joc pe biata Niculină... iar acum fiindcă le știi pe toate așa de bine, spune măcar ce-o să mai fie și după asta?

FETELE (*în cor*). Dar vezi că tocmai asta ne întrebăm și noi!

NICULINA (*de afară*). Vă rog Domnișoară. (*Ușa se trântește de perete și Niculina intră cu o tavă de argint pe care este o pastă din care ese creasta și coada unui păun mare. Niculina îmbrăcată cărăghios într'un capot roșu fără mâneci, pe cap o coroană de trandafiri roșii și brățări la brațe*). Dacă nu vă supărați, D-șoară Sofie, din porunca D-voastră ni s'a trimis asta? (*pune tava pe masă și se uită la ea ca împietrită*). Când mă uit la bocăneța asta cu cap și coada de papură, parcă mi se pare că 'mi cade un teanc de farfurii în cap. Cuconița, mama matală, n'ar fi suferit doamne ferește asemenea dihanie franțuzească pe masa dela curte, domnișoară Sofie. Pe atunci la mese mari se aducea doar pe masă un curcan mare și gras fript, ori un clapon fraged și rumân... (*îi cad ochii asupra Aglaei*). Doamne ferește, Maica Domnului, dar cine v'a pocit așa Domnișoară? (*apoi dă cu ochii de Sofia*) Vai, d'apoi D-voastră D-ra Sofie... ce mai mândrețe de rochie!

TOȚI (*în cor*). Niculino !

NICULINA. Niculina ca Niculina, dar oare ce-ar zice Cuconița mama D-voastră, când ar vedea că la ceaiul de gală ați poruncit mândreța asta de pasere și v'ar vedea pe D-voastră așa de gătită, parcă ați merge la bal.

SOFIA (*cu desnădejde*). Păunul ni l'a trimis un prieten, Niculino.

NICULINA. N'o fi oare vre-o greșală de adresă? Poate-i pentru vreun domn Ministru, și-a nimerit la noi !

IOANA. Vai Niculino, dar ce frumos te-ai gătit?

PETRICĂ (*râzând cu hohote*). Ți-ai aruncat ochii la tine mai întâi, Niculino ?

NICULINA. Doamne, conașule Petrică, fiecare crede despre sine că e frumos și gătit cum trebuie. Dar e o jale să privim pe D-ra Aglaia cu haina D-voastră, iar D-voastră să fiți numai în jiletcă. Nu știu zău ce să mai zic? Mai ales când văd pe D-ra Sofia îmbrăcată... de... nu știu cum să zic... dar sunt sigură că nici pe gustul conii, mamei D-voastră, nici pe a mătușichii. Parcă nu știu ce să cred ochilor; rochia Domnișoarei Sofia parcă nu-i nici de zi de lucru dar nici de sărbătoare.

SOFIA. Tot ai face bine, Niculino, să-ți arunci ochii și asupra ta...

NICULINA. Asupra mea Domnișoară?! (*Se uită încremenită la brațele ei goale*). Maica Precista ! Da ce-o mai fi și asta. (*Iși vede brațele se duce la oglindă și se privește din ce în ce mai nedumerită*). Maică prea curată! (*cade pe un scaun*). Ce s'a în-

tâmplat, D-ră Sofia? S'a întors lumea pe dos? Mă îmbrăcasem să deschid ușa mosafirilor, cum a dorit Conița, mama D-voastră și acum... parcă-s o spălătoreasă cu ziua! Doamne ferește. (*Iși pune coatele pe masă și mâinele la ochi și izbucnește în plâns*).

SOFIA. Vedeți ? Au apucat-o istericalele. Ei ! ești mulțumită, Ioano ?

PETRICĂ. Tu și cu zânele tale cele smintite ne-ai întors casa pe dos.

DIDI. Vai Petrică, de ce ești așa de rău cu ea ?

TITI. Nu uita că zîna poate să ne preschimbe pe toți în șoareci ori în porci de cei cu râțul scurt.

SOFIA. Pe mine m'a și preschimbat în nu știu ce dihanie mai urâtă decât porcul cu râțul scurt (*se așează de cealaltă parte a mesei în fața Niculinii, își ascunde capul în mâini și începe a plânge*).

Se deschide ușa și intră Eliza iute. Dând cu ochii de Sofia se trage îndărăt).

ELIZA. Vă rog domnișoară...

SOFIA. Ce este Eliza ? Nu te speria !

ELIZA. Domnișoara Aglaia trebuie numai decât să vie acasă.

AGLAIA. Dar tu nu vezi Eliza că nu pot veni în halul în care mă găsesc.

ELIZA (*din ce în ce mai neliniștită*). Dar, domnișoară, cei dela numărul cinci, au... Vă rog domnișoară haideți acasă... căci...

SOFIA. Ei ce mai este acum ?

ELIZA (*cu desperare*). Au trimis vorbă la poliție, căci se petrec aici lucruri rele și furt de haine...

COPIII. Poliția ?

NICULINA. Sfinte Dumnezeule, Poliția, la noi, la niște boeri mari ?

PETRICĂ. Asta e colac peste pupăză...

SOFIA (*liniștită*). Poate cu venirea poliției s'ar sfârși nenorocirile noastre!

PETRICĂ. Mă duc eu să văd ce e. Cinci minute până la post, cinci minute îndărăt. (*Aglaia se uită la ceas*). De geaba te uiți la ceas Aglaie, a stat la 11 și 20 de când lumea. Vă mai dau răgaz zece minute ca să vedem ce de făcut.

SOFIA (*înaintează demnă, resemnată de și foarte tristă*). Am hotărât eu ce e de făcut. Cum sunt cea mai mare dintre voi pe mine cade toată răspunderea, dacă vine poliția mă duc eu la post, să-i liniștesc acolo. Tu Titi să stai cu mosafirii. Pentru pește acum e prea târziu Niculino; servește din pasărea asta groaznică (*arată păunul*) dar cel puțin până atunci ridicăți-o de pe masă, pentru numele lui Dumnezeu! Iar voi copii, când veți fi la ceaiul vostru de gală, gândiți-vă la sora voastră nenorocită, care șade în chisă la comisie în haină de bal, cu soare, lună și stele pe ea. (*Ese încet salutând ușor cu mâna*).

PETRICĂ. Ați văzut? Abia își stăpânea plânsul biata Sofie, este grozav de abătută, nu vi se pare?

AGLAIA. Parcă era o regină osândită la moarte.

PETRICĂ. Se'nțelege că n'o s'o lăsăm să fie osândită și nici măcar să fie dată în judecată. Niculino nu vrei să te duci după ea să vezi ce face?

AGLAIA. Spune și tu la poliție că aici e casă liniștită și că nu s'a mai petrecut nici odată scanda și furturi...

NICULINA. Dar cum să ies cu zdrențele astea ?
Păcatele mele !

PETRICĂ. Pune și tu un pardesiu al mamei.

AGLAIA. Ia-ți și o umbrelă, dar dacă totuși vine poliția...

PETRICĂ (*cu avânt*). Lasă că știu eu s'o primesc.

NICULINA (*luând tava cu păunul*). Știi ce ? Ii dăm pasărea asta și atunci va avea de lucru, știu eu cum se dă de lucru poliției. Nu vă mai faceți sânge rău, domnule Petrică, lăsați pe mine pun eu lucrurile bine la cale.

GEMENELE. Mergem și noi cu tine, Niculină.

Es gemenele, Niculina și iau și păunul).

PETRICĂ. Ei acum noi doi Ioano, avem o răfuială împreună. (*Bate pe umăr pe Aglaia*). Fată de treabă Aglaia noastră, nu se turbură de loc la vestea că ne calcă poliția.

AGLAIA. E adevărat, dar mă pot eu arăta în halul în care sunt îmbrăcată ? Nu găsești că nu pot primi vizite așa ?

PETRICĂ. E drept că ar trebui să te prezinți mai înțolită. Mai bine ascunde-te aici. (*Aglaia se ascunde după perdele*). Acum noi doi, Ioano !

IOANA. Da, Petrică.

PETRICĂ (*aspru*). Iți dai seamă că tu ești pricina tuturor acestor neazuri ?

IOANA. Nu merit să fiu arsă pe rug pentru aceasta. Am căutat să capăt pentru fiecare ce-l ardea la inimă, dacă n'a eșit pe placul tuturor, nu e vina mea.

PETRICĂ. Dar parcă ziceai că petrecerea asta

care ne-ai făcut-o, trebuia să țină numai până la miezul nopții!

IOANA. Da până la 12 noaptea, așa mi-a spus Zina.

PETRICĂ. Ești sigură ?

AGLAIA (*scoțând capul de după perdea*). Spune, cum a zis ?

IOANA. A vorbit în poezie și nu-mi aduc aminte cum a zis.

PETRICĂ (*apucând-o de umeri și scuturând-o*). Dar trebuie să-ți aduci aminte, auzi, zăpăcită mică !

IOANA (*printre suspine*). De geaba, nu-mi aduc aminte decât două versuri dela urmă. Mi le-a spus de două ori.

PETRICĂ (*dându-i drumul*). Ei, haide, spune !

IOANA. Fiecare... fiecare... ori ce cere, dar la miezul nopții-i piere...

PETRICĂ. Deci la miezul nopții-i piere...

AGLAIA. Așa, poate atunci își capătă ce i-a pierit. Știe unul Dumnezeu că mie mi-au pierit destule.

PETRICĂ. Ai zis la miezul nopții ? (*Cu desznădejde*) dar cred că o fi și trecut miezul nopții.

AGLAIA (*speriată*). Vai Petrică, o fi trecut ? Poate n'o fi zis chiar miezul nopții, o fi zis că până o suna ceasul vostru douăsprezece.

PETRICĂ. Dacă ar fi așa, așa face eu ceasul să sune 12 cât ai clipi din ochi (*se urcă pe un scaun mișcă minutarul cu mâna până la 12*).

AGLAIA. Imi pare rău că l'ai pus să bată, Petrică, poate nu era rău să mai aștepți o minută.

PETRICĂ. Da dece ?

AGLAIA. Mai lasă-mă să mă gândesc...

PETRICĂ. Mai bine mă uit la ceasul dela turnul bisericii. *(Se aude o bătaie tare în ușă)*. Vai poliția. Aglaie, degrabă, după perdea. *(Aglaiia se ascunde. Petrică se urcă pe scaun întoarce ceasul și acesta începe a bate 12)*.

PETRICĂ. Să mă uit vine poliția ? *(Dă perdeaua la o parte și Aglaia ese îmbrăcată cu hainele ei)*. Vai, ce e cu tine — cum ți-au venit hainele înapoi ?

AGLAIA. A ce bine-mi pare, Petrică, toate au mers strună *(se repede la el și-l sărută)*.

PETRICĂ. Mai domol, fetișo! *(Intră gemenele în fugă)*.

DIDI. Petrică, ei Petrică, s'a întors Niculina chiar acum.

PETRICĂ. Foarte bine, dar cu poliția cum stăm ?

DIDI. Cu poliția ?

PETRICĂ. Auzi ? Sună !

TITI *(intrând pe ușă)*. Nu a fost poliția, ci o telegramă.

PETRICĂ. Dă-o încoace.

(Intră Sofia prin stânga îmbrăcată ca la început).

SOFIA. Uitați-vă la mine, sunt iar cum am fost. Ce s'a întâmplat oare ?

PETRICĂ *(solemn)*. Ceasul a bătut ora 12 noaptea !

FETELE *(stau pe gânduri o clipă)*. He! hei! strengar băiat ce mi-ai fost !

PETRICĂ. Acum închideți-vă botul. A fost ideia Aglaiei, nu a mea. Sofio, o telegramă a venit pentru tine.

SOFIA (*citind tară*). „Sosim astă seară” Mama și tata. Copii, a căpătat de sigur tata slujba. Sigur că a primit și leafa.

PETRICĂ. Bravo, Domnul Guvernator! Ei Ioano?

TOȚI. Ura ! urra !

IOANA. Tot a zis bine Zîna...

SOFIA. Dacă mai vorbești de Zîna, vai de tine !

AGLAIA. Parcă s'a oprit o mașină.

PETRICĂ. Mătușica... a sosit. Aglaie, rămâi cu noi la ceai. Sofia, nu era mai bine să o fi primit în rochia de bal ?

SOFIA. Nu, de loc. Nu trebuia să fiu cu pantofiori cenușăresei căci asta ar fi însemnat că mi s'au împlinit toate dorințele. Înțeleg să-i pun pe urmă, după ce va veni mătușa.

PETRICĂ. Acum fetelor așezați-vă una lângă alta. Atențiune: Eșiți-i toate înainte!..

(Iși așează părul și-și trag bine hainele. Petrică își încheie haina. Intră Niculina, cu rochie neagră, șorț și bonetă albă).

NICULINA. Prințesa Brâncovanu, mătușa Maria Domniilor voastre.

(Toți se duc spre ușă cu mânele întinse). Bine-ai venit, mătușă Marie!

Cortina se lasă repede.

In așezarea scenei perdelele joacă un mare rol. Trebuie să fie groase și să lase loc între ele și ferastră, ca să încapă și Zîna și Aglaia. Ar trebui două rânduri de perdele, unele închise ca să reprezinte întunerecul și altele cenușii ca să însemneze lumina argintie care va fi în jurul Zînei când apare.

Fereastra e pe peretele din fund. Ușa din dreapta mai sus decât scena cu pragul din stânga mai jos. Ar fi bine să fie o șeminè, focul se închipuește învâluind cu hârtie roșie un bec. Mai greu e păunul. Se poate face o pastă pe un ghiveciu care se coace, capul din catifea, iar penele din carton colorat. Castanele din hârtie cafenie cu o petiță înăuntru. Bătaia ceasului poate fi imitată în culise bătând într'o tingire sau o tavă de aramă.

PERSOANELE

PRINTESA

TĂTORUL DE LEMNE

IMPARATUL

IMPARATEASA

PRINTUL BĂBU

PRINTESA ȘI TĂTORUL DE LEMNE

PIESĂ INTR'UN ACT

TĂTORUL DE LEMNE Cântă :

Frunză verde de izvoare

Și de lemn de tător

Da, măi, mășcați-vă țări

Și țări de țări de țări

Frunză verde de izvoare

Și de lemn de tător

Da, măi, mășcați-vă țări

Și țări de țări de țări

Frunză verde de izvoare

Și de lemn de tător

Da, măi, mășcați-vă țări

Și țări de țări de țări

P E R S O A N E L E :

PRINȚESA
TĂETORUL DE LEMNE
IMPĂRATUL
IMPĂRĂTEASA
PRINȚUL ROȘU
PRINȚUL ALBASTRU
PRINȚUL GALBEN
PATRU OFIȚERI DIN SUITA IMPĂRATULUI
COPII CARI EXECUTĂ DANȚURI

TĂETORUL DE LEMNE cântă :

Frunză verde de mohor
Sunt de lemne tăetor,
Un biet muncitor sărac
Grijelor le vin de hac.

Frunză verde de cicoare
Viața-mi pare zi cu soare
Nu râvnesc nimic pe lume
Nici avere și nici nume.

Frunză verde de pelin
Toate-mi merg numai în plin
Căci muncesc, câștig o pâne
Nu zic nimănu stăpâne. (*repetă cântecul*).

(Tăetorul la ușa colibii sale cioplind cu barda un lemn. E un flăcău voinic și frumos, așa cum se cuvine unui tăetor de lemne din poveste ca să-l bage în seamă prințesa).

PRINȚESA. Bună dimineța, tăetorule de lemne.

TĂETORUL DE LEMNE (fără să-și lase lucrul). Bună dimineța!

PRINȚESA (după ce mai așteaptă puțin). Bună dimineța!

TĂETORUL DE LEMNE. Bună dimineța!

PRINȚESA. Dar altă ceva nu mai știi să zici afară de bună dimineța ?

TĂETORUL DE LEMNE. Ba mai zic uneori „Bună vremea !”

PRINȚESA. Ești cam supărat azi, tăetorule.

TĂETORUL. Am de lucru.

PRINȚESA. Mereu cioplești cu barda ? Altă ceva nu mai faci ?

TĂETORUL. Și Măria ta ești Domniță, mai faci și altă ceva pe lângă asta ?

PRINȚESA (muștrându-l). Vezi că nu ești de treabă tăetorule ? Ai uitat că mai alaltăeri am venit și ți-am ajutat să așezi lemnele, iar mai zilele trecute ai uitat că te-am legat la mână când te-ai tăiat cu barda ? Eram eu ori nu eram domniță atunci ? Apoi tot numai domniță eram când am stat și am gustat pe iarbă amândoi ?

TĂETORUL. Câte odată socot că nu erai numai Domniță, apoi iar mă bate gândul că-i fi zicând : „Oare se cade ca o Domniță aleasă ca mine să stea alături de un biet tăetor de lemne ca ăsta ?

PRINȚESA. Ceiace zic eu acum este că ești un om,

nesuferit cu care nu mai vreau să stau de vorbă, (Pleacă spre stânga). Dar vezi... vezi că aş vrea să ştiu numai atât: are să-ţi pese că nu mai stau de vorbă cu dumneata, ori nici n'ai să bagi de seamă că am plecat ?

TĂETORUL. Mai la urma urmei sunt şi eu tot atât de supărat ca şi Măria ta. Mă gândesc ce om fără de minte am fost să-mi las lucrul şi să pierd vremea, stând de vorbă cu măririle.

PRINȚESA. Va să zică asta e supărarea d-tale, că ți-ai pierdut vremea stând de vorbă cu mine ?

TĂETORUL (*lasă lucrul şi se îndreaptă zâmbind, către Prințesă plecându-se până la pământ înaintea ei*). Domniță, sunt la porunca Măriei Voastre.

PRINȚESA. Doresc să fii la porunca mea.

TĂETORUL. Par'că Măria Ta n'ai destul popor la porunca Măriei Tale. Atâția Domni şi ofițeri şi alte măririi !

PRINȚESA. Aceasta e adevărat. Dar eu vreau un sfat dela d-ta. Mai ales fiindcă e vorba de niște prinți străini.

TĂETORUL. De sigur a venit vreunul în pețit la mâna Măriei Tale.

PRINȚESA. Trei, nu unul şi pe toți trei n'am ochi să-i văd.

TĂETORUL. Apoi atunci cu cine vrea Măria-Ta să se mărite ?

PRINȚESA. Ştiu eu ! Tata încă nu şi-a spus voia în privința asta.

TĂETORUL. Apoi de sigur, că doar Măria Sa Împăratul trebuie să hotărască pe cine-o vrea !

PRINȚESA. Vai, așa e din nefericire. Dacă ai fi

citit cărți de Istorie ai fi văzut, tăetorul, că cei ce vin în pețit la fetele de împărat trebuie să fie puși la încercări grele, ca să cunoască Impăratul puterea fiecăruia și cel ce va trece prin toate învingător să capete pe fata împăratului de soață și jumătate din împărăție.

TĂETORUL. Bine, dar eu fiindcă n'am trăit în palate îmi am gândurile mele și nu pot da nici un sfat potrivit Măriei Tale. Mai bine mă duc îndărăt la lucrul meu (*pleacă să-și ia barda*).

PRINȚESA. Tăetorul !

TĂETORUL. Ce, Măria Ta, tot pe aici erai? Credeam că ați și plecat, că așteaptă pețitorii.

PRINȚESA. Eu nu vreau să mă mărit, adică nu vreau să mă mărit cu nici unul din cei trei care au venit în pețit.

TĂETORUL. Înțeleg, dar cum pot eu ajuta Măriei Tale ?

PRINȚESA. Știu că nu poți mare lucru, dar totuși vreau să mă ajuti.

TĂETORUL (*apropiindu-se de ea*). Cum ar putea un biet tăetor de lemne să fie de ajutor unei prințese ?

PRINȚESA. Bine, un tăetor, un biet tăetor oare care, nu ar putea, asta e adevărat. Dar un flăcău voinic și zdravăn ca d-ta, ar găsi el cum să facă și ce să facă pentru o prințesă ca mine.

TĂETORUL. Și care o să-i fie răsplata ?

PRINȚESA. Răsplata ? Că o să ajuti pe Prințesa să nu se mărite cu nici unul din cei trei pețitori pe care nu-i poate suferi. Eu oare nu te-am ajutat zilele trecute să-ți pui lemnele în stive ?

TĂETORUL (*zâmbind*). Asta e adevărat...

PRINȚESA (*bătând din picior*). Sigur că adevărat !

TĂETORUL. Se 'nțelege că a fost o mare bună-tate din partea unei Domnițe ca Măria Ta, să vie în ajutorul unui biet muncitor ca mine. O cocoană atât de mare să bage în seamă pe un prăpădit ca mine.

PRINȚESA. Ia uită-te la mine, ce sunt eu atât de mare ?! Mi se pare că sunt destul de mititică...

(*Cu nevinovăție*). Tăetorul, dac'ai fi prinț n'ai veni și d-ta să mă pețești la tata ?

TĂETORUL (*glumind*). Să fiu și eu adică printre cei... trei ?!

PRINȚESA. Nu-i fi vrând să ucizi cu barda asta pe vreunul ca să fii în locul lui ?

TĂETORUL. Nu, n'o săucid pe nici unul, ca să ajut Măriei Sale Impăratul să-și aleagă ginerile dintre mai mulți pețitori la olaltă. Dar, Domniță, dacă Măria Ta, s'ar gândi cumva, ori câți pețitori ar avea, să aleagă unul, care să fie cum zicea, Prințesa, mai adineauri, un flăcău năzdrăvan și viteaz... care n'ar fi prinț...

PRINȚESA. Dar vezi că nu-s decât trei pețitori...

TĂETORUL. Dacă, așa într'o doară, aș zice că sunt și eu... la îpețit...

PRINȚESA. Atunci trebuie numai decât să-mi fi luat mai întâi mie capul cu barda... Și chiar așa ai și făcut... ai luat capul Prințesei cu barda d-tale.

TĂETORUL. Dar nu sunt decât un biet tăetor de lemne ?!

PRINȚESA. Ei vezi tocmai aici este puterea d-tale, că ai bardă, căci dela barda asta năzdrăvană îți vine norocul.

TĂETORUL (*cade în genunchi înaintea Prințesei și-i sărută mâna*). Prințesă ! (*Cântă împreună*).

TĂETORUL. Odraslă scumpă de 'mpărat
Cum oare de te-ai îndurat
Să lași averi și 'mpărăție
Un muncitor să-ți ei soție ?

PRINȚESA. Odraslă sunt de împărat
Copil zburdalnic răsfățat.
Dar soțul meu doresc să știe
S'ajung ca dânsul muncitoare
Și altora folositoare...

TĂETORUL (*după ce isprăvește Prințesa cântecul*). Dar ce-o să zică Măria Sa Impăratul ?

PRINȚESA. O să zică el multe. Dar spune-mi tăetorele, dacă aș fi fost eu numai așa o țărancă din sat dela tine, m'ai fi ales de nevastă ?

TĂETORUL. Apoi, așa socot !

PRINȚESA. Așa ?! Acuma trebuie să ne gândim ce să facem, cum să îmbunăm pe mama și să o aducem să te placă.

TĂETORUL. Mi se pare că vine cineva... (*Se uită în zare și pe urmă zice speriat*). Impăratul !

PRINȚESA. A atunci trebuie s'o iau la fugă.

TĂETORUL. Dar te mai întorci ?

PRINȚESA. Poate... (*Se strecoară iute prin stânga*).

Tăetorul începe să cioplească cu barda. Se aude un cântec de departe. Intră întâi unul, apoi altul din suita împăratului, care așteaptă ivirea Impăratului și Impărătesei și se pleacă adânc înaintea lor. Intră Impăratul și Impărăteasa și alți doi din suita lor.

IMPĂRATUL (*sufând*). A! iată o bancă ce pare că a fost pregătită anume pentru noi. (*Se așează pe bancă lângă bordeiul tăetorelui*).

IMPĂRĂTEASA (*supărată*). Nu înțeleg de ce mă vei fi târît prin locurile acestea.

IMPĂRĂTUL. Dar ți-am spus, draga mea, ca să fim singuri. (*Toată suita se retrage*).

IMPĂRĂTEASA (*arătând pe tăetor*). Bine, dar tot nu suntem singuri.

IMPĂRĂTUL. Ehei! Țsta nu intră la socoteală. Hai să vorbim de cei trei prinți. Parcă nu mi-i mai amintesc bine. Totuși trebuie să ne hotărîm să mărităm pe iubita noastră copilă cu unul din ei. Greul este să știm pe care-l alegem.

IMPĂRĂTEASA. Dacă e vorba de pofta de mîncare apoi nu e chip să facem o alegere. Toți trei sunt niște mîncăi cum n'am mai văzut de mult.

IMPĂRĂTUL. Ai dreptate ! Dar cu cât vom alege pe unul mai curînd, trimițînd pe ceilalți doi pe la casele lor, cu atît va fi mai bine. (*Pe gânduri*). Erau șase persici pe masă azi dimineață. Am mîncat eu vreuna ? Nu !

IMPĂRĂTEASA. Am mîncat eu vreuna ? Nu !

IMPĂRĂTUL. Mîncat-a vreuna fetița noastră dragă ? Nu !

IMPĂRĂTEASA. Păcat că ne-au murit cei șapte tauri anul trecut ! Poate că cu aceia i-am fi săturat.

IMPĂRĂTUL (*oftînd*). Ziua de azi a trecut. Trebuie să ne gândim să-i punem la altă încercare. Eu socot că la un ginere e mai de seamă sufletul, decât trupul... De aceia cred, că ar fi bine să te prefaci într'o cerșetoare și să te dai pe lîngă fiecare din cei trei Prinți, să ceri milă. Așa o să vedem care din trei e cel mai bun la inimă. Ce zici de planul meu, dragă ?

IMPĂRĂTEASA. E foarte bun. Dar, dacă nu te superi, eu ți l'am făcut mai alaltăeri.

IMPĂRATUL (*plictisit*). Adevărat, dar îl aveam și eu în minte chiar în clipa aceea. Apoi trebuie să ne mândrim că am născocit ceva nou. Mai toți împărații din familia noastră s'au folosit de el (*sculându-se*). Ei ! până te schimbi, scumpa mea, eu mă duc să îngrijesc de cei trei prieteni ca să apuce pe drumul care trebuie.

(*Se duc amândoi, cântecul se aude iar. Cum dispar cei doi, intră Prințesa*).

PRINȚESA. Ei ! ce ți-am spus eu, tăetorule ?

TĂETORUL. Ce mi-ai spus, Măria Ta ?

PRINȚESA. Nu ți-am spus să bagi seamă ce vorbiri ?

TĂETORUL. N'am ascultat pentrucă nu puteam să aud.

PRINȚESA. Dacă e așa, să știi că în noaptea aceasta or să mă mărite cu unul dintre ei.

TĂETORUL. Cu care ?

PRINȚESA. Cu unul din ei care va avea inima mai bună, căci așa s'a întâmplat de când e lumea în povești cu fetele de împărat.

TĂETORUL. Dar dacă au toți inimă bună ?

PRINȚESA (*confidențial*). Nu se poate ! Nici odată nu s'a mai întâmplat așa. Când vin trei Prinți împreună, numai unul are inimă bună, ceilalți doi nu au. (*surprinsă*). Cum n'ai citi nici o poveste de astea ?

TĂETORUL. N'am timp de citit. Dar cred că e timpul tocmai potrivit să schimbăm puțin povestea și o s'o schimbăm noi în astăseară.

PRINȚESA. Ce gând ți-ai pus ?

TĂETORUL. Lasă pe mine ! Am un gând minunat.

PRINȚESA (*bătând din palme*). Oh ! ce om pri-
ceput mai ești. Știam eu că ești năzdrăvan. Dar
unde să te aștept să aflu ce s'a petrecut ?

TĂETORUL (*arătând cu degetul*). Știi valea ceia
peste care este o punte ? Să mă aștepți acolo ?

PRINȚESA. Mă supun poruncii stăpânului meu !
(*Tăetorul se apucă din nou la cioplit. Aleargă și
ese prin stânga. Sosește unul după altul cei trei prinți.
Intâi Prințul Roșu*).

PRINȚUL ROȘU. Tovarășe, ei ! tovarășe... Am
zis tovarășe...

TĂETORUL. Cu mine vorbește Măria Ta ?

PRINȚUL ROȘU. După cum văd nu mai e alt
tovarăș afară de d-ta. (*Tăetorul se uită de jur îm-
prejur ca pentru a se încredința, se mai uită pe
după copaci, apoi vine la Prinț*).

TĂETORUL. Da, după cât am văzut cu mine ați
vorbit.

PRINȚUL ROȘU. Da, adevărat cu d-ta am vorbit,
tovarășe. Nu ai văzut, trecând pe aci pe cărare, pe
Domnița ? I-am spus să mă aștepte aci.

TĂETORUL. Nu e aici, Luminăția Ta (*se uită
prin prejur ca pentru a se încredința că sunt sin-
guri*). Măria Ta nu este unul din pețitorii Prințesii ?

PRINȚUL ROȘU (*măgulit*). Da, tovarășe.

TĂETORUL. Măria Sa Impăratul a fost pe aci
mai adineauri. L-am auzit spunând că în astăseară
o să hotărască pe care din Măriile voastre îl alege
ca ginere. (*Cu înțeles*). Eu aș putea să ajut Măriei
Tale să-i cadă norocul în palmă !

PRINȚUL ROȘU. Ce ? vrei să spui că aș fi mai
nenorocos decât ceilalți doi tovarăși ai mei ?

TĂETORUL. Doamne ferește, Măria Ta ! Ziceam numai așa că așa putea să vă ajut.

PRINȚUL ROȘU (*cu mărînimie*). Ei, să zic că mă poți ajuta !

TĂETORUL. Mulțumesc Măriei Tale. Atunci o să vă dau un sfat. O cerșetoare o să vă ceară o coajă de pâine, în astăseară. Să nu uitați că e o încercare.

PRINȚUL ROȘU (*tresărînd*). Încercarea ! Dar n'am nici o fărâmiță de pâine !

TĂETORUL. (*Așteptați aici că vă aduc eu. Intră în colibă*).

PRINȚUL ROȘU (*către tăetor care nu e de față*). Dragul meu tovarăș, îți rămân foarte îndatorat și dacă voi putea vreodată să fac ceva pentru tine, o să-ți dau îndărăt coaja de pâine, sau o să-ți fac alt serviciu și mai mic... (*Tăetorul se întoarce*). Mulțumesc dumitale, omule !

TĂETORUL. Măria Ta să apucați pe cărarea aceasta (*arătând drumul opus de cel luat de Domnița*) și să fiți îndărăt iute și degrabă, căci trebuie să pice și Impărăteasa.

PRINȚUL ROȘU. Mulțumesc, mulțumesc, omule ! (*Pune coaja de pâine în buzunar și pleacă*).

(*Tăetorul se apucă iar de lucru. Vine Prințul Albastru și se uită la el în tăcere câțva timp*).

TĂETORUL (*ridicând ochii de pe lucru*). Bună vremea !

PRINȚUL ALBASTRU. Bună-ă !

TĂETORUL. Ce vă dorește inima ?

PRINȚUL ALBASTRU. Pe Domnița !

TĂETORUL. Nu e pe-aici.

PRINȚUL ALBASTRU. Se poate ?

(Tăetorul lasă lucru din mână și se uită la Prinț. Prințul se uită și el la tăetor).

TĂETORUL. Nu-ți fi cumva vreunul din Prinții, care au venit în peșit la fata Impăratului ?

PRINȚUL ALBASTRU. Ba chiar așa !

TĂETORUL (apropiindu-se de el). Atunci eu vă pot fi de-un ajutor, Măria Ta.

PRINȚUL ALBASTRU. Zi 'nainte !

TĂETORUL (cu îndoială). De, acumă socot că poate nu vă face trebuință de sfatul unui pârlit ca mine.

PRINȚUL ALBASTRU. Zi 'nainte, n'auzi ?

TĂETORUL. Atunci ascultați, Măria Ta !

(Stă o clipă și cercetează iar scena să vadă dacă sunt singuri).

PRINȚUL ALBASTRU. De haide ! Vezi doar că aștept...

TĂETORUL. Plecați și dacă vă înapoeți de grabă și veți vedea o cerșetoare șezând colea pe buturugă. O să ceară Măriei Voastre o coajă de pâine. Să i-o dați căci cerșetoarea nu e alta decât Măria Sa Impărăteasa, care vrea să pună la încercare bună-tatea inimii Măriei Voastre.

PRINȚUL ALBASTRU. N'am pâine !

TĂETORUL. Vă dau eu o fărâcă !

PRINȚUL ALBASTRU. Adă aici !

TĂETORUL (scoate o bucată din buzunar). Pof-țiți !

PRINȚUL ALBASTRU. Mulțumesc...

TĂETORUL. Nu face osteneala, bine că v'am pu-tut sluji. (Se pune la lucru. Prințul Albastru îl pri-vește, apoi cu mare sfortare). Iți mulțumesc... (Ese iute).

(*Puțin după aceasta vine Prințul Galben strâmbându-se și făcând pe simandicosul*).

PRINȚUL GALBEN. A! Ia vino 'ncoace, măi omule, vino 'ncoace.

TĂETORUL (*lăsând lucrul și uitându-se la el*).
Pe mine mă chemați, Măria Ta ?

PRINȚUL GALBEN. Da, da, vino 'ncoace. N'ai văzut cumva pe Alteța Sa Regală Principesa trecând pe aici ?

TĂETORUL. Pe... pe.. Prințesa ?

PRINȚUL GALBEN (*scuturându-l de umăr*). Da, pe Prințesa, bușteanule. Ori erai prea cufundat în treburile tale pământești, ca să mai vezi și ce se petrece prin sferele înalte ! Văd că... tai bușteni.

TĂETORUL. Da, Luminăția Ta, sunt tăetor de lemne.

PRINȚUL GALBEN. Da văd, o îndeletnicire care cere multă chibzuială și băgare de seamă în adevăr ! Intr'o zi vom sta de vorbă împreună despre acestea. Acum am alte treburi !... Cu permisiunea d-tale, bunul meu prieten, sunt silit a te lăsa cu buștenii d-tale... (*Vrea să plece*).

TĂETORUL. Să nu vă fie cu supărare, v'aș întreba nu sunteți unul dintre prinții care vor să ia în căsătorie pe Domnița noastră ?

PRINȚUL GALBEN. Cu voai dumitale, scumpe prietene ! Cred că nu ai nimic în potrivă ?

TĂETORUL. După câte înțeleg Luminăția Sa își bate joc de mine ?

PRINȚUL GALBEN. Bravo ! Da priceput mai ești, bă !

TĂETORUL. După cât se pare da, nu-s chiar așa de prost, căci socot că vă pot fi și de un ajutor.

PRINȚUL GALBEN. Bine voește, mă rog, bu-lamacule, și primește expresiunea eternei mele gra-titudini...

TĂETORUL. Măria Sa Impăratul a chibzuit, după marea înțelepciune a sa, să-și aleagă de ginere pe cel mai bun la inimă dintre cei trei, Măriile Voastre, care ați venit la împețit.

PRINȚUL GALBEN. O să ai d-ta bunăvoința să aduci la cunoștința Măriei Sale că am jertfit câteva din minutele prețiosului meu timp stând de vorbă cu un despicător de butuci? Spune-i te rog, că alesul voi fi eu. (*Trimitte cu două degete o sărutare în vânt*). Princesă, ești a mea!

TĂETORUL. Măria Sa n'o să asculte ce-i spun eu. Dar dacă vă întoarceți aici, cât mai degrabă, veți găsi o cerșetoare bătrână, care va cere o bucată de pâine. E încercarea pe care Măria Sa a pus'o la cale pentru dumneavoastră. Dacă împărțiți cea din urmă coajă de pâine cu dânsa...

PRINȚUL GALBEN. Da, dar pentru asta ar fi trebuit să iau cu mine cea din urmă coajă de pâine? Ha ?!

TĂETORUL. Dar vă pot da eu pâine.

PRINȚUL GALBEN (*luând pâinea cu vârful degetelor*). Da, dar...

TĂETORUL. Puneți-o în buzunar și când...

PRINȚUL GALBEN. Dar, scumpul meu spoit cu smoală, văd că nu-ți dai seama câtuși de puțin ce înseamnă respectul pentru o haină ca a mea. (*Dându-i pâinea înapoi*). Te rog, să o învelești. Ține bati-tista mea. Frumos, te rog (*dându-i o panglică portocalie*). Poate dacă vei lega-o cu aceasta va fi mai

puțin desgustătoare. Nu crezi și d-ta ? O las pe seama d-tale. Nu ! nu ! Trage colțul cela mai tare și lasă un laț pentru degetul cel mic. Așa-a ! (o trece pe degtul cel mic). Când ai zis să vin ? A peste câteva minute. Voi fi aci. (*Plecându-se în fața tăetorului*). Mulțumesc.

(*Se depărtează pășind delicat. Tăetorul zâmbește, strânge barda și pleacă să se întâlnească cu Prințesa. Intră Impăratul și Impărăteasa. Reîncepe cântecul. Impărăteasa e îmbrăcată ca o cerșetoare peste haina ei împărătească*).

IMPĂRATUL. Acum, scumpa mea, dacă vrei, stai aici pe buturugă (*o așează*). Aa ! Foarte bine ! Ar trebui să ascunzi mai mult coroana. Da, da acum nu te mai cunoaște nimeni.

IMPĂRĂTEASA. Ești sigur că vor veni pe aici ? Stau foarte prost pe buturaga asta.

IMPĂRATUL. Le-am spus pețitorilor că Prințesa îi așteaptă pe aici. Ciuda lor când vor vedea că i-am amăgit ! Dar cu atât mai bine ne vom da seamă de bunătatea inimii lor. Mi se pare că Prințul Galben o să iasă învingător.

IMPĂRĂTEASA. Oh ! Eu nu pot să-l sufăr pe acela !

IMPĂRATUL (*impăciuitor*). Bine, bine, atunci poate o fi cel Albastru.

IMPĂRĂTEASA. Uh ! Țsta mi-e cel mai urât din toți !

IMPĂRATUL. Fie atunci cel Roșu !

IMPĂRĂTEASA. Că bine le mai nimerești și d-ta, Impărate ! Pe ăsta îl urăsc din toată inima.

IMPĂRATUL. Bine, draga mea, că nu e vorba să

te măriți d-ta cu vreunul din ei ! Alegerea o facem pentru fetița noastră dragă. Auzi ! Parcă vine cineva. Mă ascund ici în hucașul ăsta și o să caut să văd ce se 'ntâmplă.

(*Se ascunde. Vine Prințul Albastru.*)

IMPĂRĂTEASA. Of ! of ! Indură-te Măria Ta și dă o bucățică de pâine unei bătrâne săracă și nenorocită. Nu vă 'ndurați boerule !

PRINȚUL ALBASTRU (*stând greoiu și prostănac în fața ei se caută în buzunăr*). Pâine... Pâine... A ! da ! Pâine !... (*Ii dă*).

IMPĂRĂTEASA. Dumnezeu să vă răsplătească după bunătatea inimii.

PRINȚUL ALBASTRU. Mulțumesc (*stă și se uită la ea. Aci e o pauză lungă*).

IMPĂRĂTEASA. Să vă dea Dumnezeu bine.

PRINȚUL ALBASTRU. Mulțumesc. (*Arătând coaja de pâine*). Pâine...

IMPĂRĂTEASA. Ați mântuit viața unei biete bătrâne !...

PRINȚUL ALBASTRU. Mănânc'o !

IMPĂRĂTEASA (*încurcată*). Hm ! Eu... D-ta... hm ! hm !

PRINȚUL ALBASTRU. Ce ?

IMPĂRĂTEASA (*înghitând pâinea greu*). Sunt prea fericită boerule că pot mânca o bucățică de pâine... și... hm ! hm !

PRINȚUL ALBASTRU. Nu tocmai prea fericită, dar sigur prea slabă. (*Rupe o bucată de pâine și i-o vâra în gură*). Las să te aljuț eu să mănânci ! Bun ! Acum alta ! Incă una. (*Impărăteasa se sfoțează cât poate să înghită*). Asta e cea de pe urmă bucățică !

Te simți mai bine, nu-i așa ? (*Impărăteasa pe jumătate înăbușită o scoate din gură și o ascunde iute*).

PRINȚUL ALBASTRU. Bine, hm! ce zici.

IMPĂRĂTEASA (*slăbită și începându-se*). Mmmult mmai b-biine !

PRINȚUL ALBASTRU. Ei ! Acum bună ziua.

IMPĂRĂTEASA. Bună ziua, milostive boerule.

(*Prințul Albastru pleacă. Impăratul se ivește de după un copac. Prințul se întoarce iar. Impăratul se ascunde*).

PRINȚUL ALBASTRU. Am mai găsit o bucățică în buzunar (*o dă Impărătesei care se uită cu desperare la ea*).

PRINȚUL ALBASTRU. Ei de-acum rămas bun, (*Ese*).

IMPĂRĂTEASA. Uf ! Ce om îngrozitor !

IMPĂRATUL. Cu toate aceste cred că asupra lui nu vor mai fi discuții când mai târziu... Bagă de seamă, vine altul ! (*Se ascunde. Intră Prințul Roșu*).

IMPĂRĂTEASA (*cu mai puțină convingere*). Nu ați putea să miluiți cu o coajă de pâine pe o biată bătrână flămândă ?

PRINȚUL ROȘU. O coajă de pâine, mă rog ? Cum nu ! Mi se pare că tocmai am la mine o coajă de pâine. E ultima mea bucățică, dar d-ta ai mai multă nevoie de ea decât mine. Mănâncă, te rog !

IMPĂRĂTEASA. M-m-mulțumesc, boerule !

PRINȚUL ROȘU. Nu face osteneala. Dar mănâncă, te rog, fă-mi plăcerea să mănânci aci sub ochii mei !

IMPĂRĂTEASA. N'aș putea... s'o duc cu mine acasă, mai bine cuconașule ?

PRINȚUL ROȘU (*cu hotărîre*). Nu, nu, vreau s'o mănânci aci sub ochii mei. Haide, mănâncă până te văd !

IMPĂRĂTEASA. M-m-mulțumesc (*cu o rază de nădejde*) N'ai vrea să o împarți cu mine cucoane ?

PRINUL ROȘU. Nu, nu, te rog să o mănânci d-ta toată ! Mă simt plin de generozitate în clipa aceasta, fă-mi plăcerea și mănâncă. Nu-mi strica cheful! (*Ea se silește cât poate*). De ce mănânci așa cu gura' altuia? (*Sever*) Nu cumva ai vrut să mă înșeli când mi-ai spus că ți-e foame?

IMPĂRĂTEASA. Nu, nu, sunt tare flămândă (*mănâncă*).

PRINȚUL ROȘU. Ei, așa, mai merge! Imi pare rău, căci oricât sunt de sărac tot am mai găsit să dăruiesc o coajă de pâne unei femei sărmane și bătrâne. Să-ți aduci aminte, când.... când îi mai flămânzi din nou. Ai zis ceva? Nu? (*Ea înghite și mănâncă în silă*). Gata?

IMPĂRĂTEASA (*abia vorbind*). Da, să tră-eș-ti, boerule !

PRINȚUL ROȘU. Mai iată o bucată, ca să-ți fie de saț. (*Impărăteasa o înghite și pare gata să-și dea suflatul*).

PRINȚUL ROȘU. Ei de-acuma, rămas bun femeie. (*Ese*).

(*Impărăteasa se ridică plină de mânie. Intră Prințul galben. Impărăteasa se așează jos, mormăind ceva, desigur că nu a cerut pâine dela aceasta, dar Prințul galben nu așteaptă să-i ceară*).

PRINȚUL GALBEN (*galant*). Sărmană, bătrână, ai căzut în nevoie, nu e așa? Imi pare rău mătușe

că te văd în halul acesta, îmi pare groaznic de rău. Poate ți-o fi foame? Sunt sigur, sunt sigur de asta. Fă-mi plăcerea să mă lași să-ți astâmpăr eu foamea (*scoate de pe degetul mic pachetul*). Uite îți dau ultima mea bucățică. Ia-o! E a D-tale!

IMPĂRĂTEASA (*abia vorbind*). Nu mi-e foame!

PRINȚUL GALBEN. A înțeleg eu de ce zici așa, mătușă. Nu vrei să mă lași pe mine flămând. Poate că îți zici că nu se cade ca o ființă de jos ca D-ta să ia mâncarea unui boer mare ca mine. Nu ești deprinsă cu mâncarea prinților, desigur. Gustul dumitale de om necioplit...

IMPĂRĂTEASA (*cu nădejde*). Ai zis mâncarea prinților ?

PRINȚUL GALBEN. Da, așa am zis, mătușă. Mi-ai luat vorba din gură. Acum ține și mănâncă (*desface panglica și pachetul*).

IMPĂRĂTEASA (*văzând cuprinsul*). Nu, nu, nu pâine.

PRINȚUL ROȘU. Pâine, Madam, miezul vieții. Ce nu vrei să mănânci pâine? (*Ea ferindu-se cu desperare*). Ce poate fi mai gustos decât o coajă de pâine pe marginea drumului? (*Impărăteasa leșină*).

IMPĂRĂTORUL (*eșind din ascunzătoare*). Degrabă, degrabă chemați pe Domnița.

PRINȚUL GALBEN. Să găsim pe Prințesa, Prințesa. (*Dar Prințesa și Tăetorul nu trebuiau căutați pe departe căci erau acolo aproape și se arătară îndată*).

TĂETORUL. Să nu cumva să arătați că mă cunoașteți (*se ascunde*).

PRINȚESA (*se apropie de tatăl său*). Tată!

IMPĂRATUL. Vai, draga mea, sosești la vreme.

PRINȚESA. Ce e cu mama ?

IMPĂRATUL. Din pricina planului meu, nu l'aș mai fi făcut. Biata mama ta! Scumpă, scumpă soție!

PRINȚESA. Dar ce s'a întâmplat.

IMPĂRATUL. Au îndopat-o cu pâine.

(*Tăetorul sosește cu o sticlă de vin*).

TĂETORUL. Sărmana bătrână! A leșinat din cauza slăbiciunii. Să-i dau eu ceva.

IMPĂRĂTEASA. Nu, nu, nu pâine. Nu mai vreau să mai iau nici o fărâmitură de pâine!

TĂETORUL. Bea de aci din sticlă mătușă, vai de tine!

IMPĂRĂTEASA (*deschizând ochii*). Ai zis să beau ? (*Ia sticla și bea*).

PRINȚESA. Vai, Domnule, ai scăpat viața mamei mele.

TĂETORUL. Dar, nu am făcut cine știe ce vitejie.

IMPĂRATUL. Mulțumesc, mulțumesc. Domnule, mulțumesc.

IMPĂRĂTEASA (*îmbrățișează pe tăetor*). Mântuitorul vieții mele! Spune-mi cine ești?

PRINȚESA. Te întreabă Măria-Sa Impărăteasa, mama mea. Răspunde!

TĂETORUL (*prefăcându-se mirat*). Impărăteasa!

IMPĂRATUL. Sigur, Impărăteasa.

TĂETORUL (*scoțându-și căciula*). Vă rog de iertare, Măria Ta. Eu nu sunt decât un biet tăetor de lemne, care trăește aici singur, departe de tot de curțile împărătești.

IMPĂRĂTEASA. Nu are a face, ai arătat mai

multă minte decât toți prinții pe care i-am văzut acum în urmă. Să vii neapărat la curte.

PRINȚESA (*modestă*). Vei fi bine primit, Domnule.

IMPĂRĂTEASA. O să-ți dau pe Domnița de soție.

IMPĂRATUL. Dar oare nu pripești lucrurile, scumpa mea ?

IMPĂRĂTEASA. Dar n'ai cerut ca ginerele D-tale să aibă inimă bună? Ei! n'a avut el inimă bună? Dar pe deasupra a avut și minte (*către Tăetor*). Spune-mi, mă rog, ce crezi D-ta despre puterea de hrană a pâinii?

TĂETORUL (*îndoelnic*). Se prea poate ca unora să nu le priiască dacă li se dă prea multă.

IMPĂRĂTEASA. Tocmai așa gândeam și eu. (*Către Impărat*). Ai văzut?

IMPĂRATUL. Fie, dacă așa e voia ta. Ceia ce trebuie să căutăm noi este fericirea iubitei noastre copile.

PRINȚESA. O să caut să fac tot ce voi putea pentru ca s'o capăt (*dă mâna Tăetorului*).

IMPĂRATUL. Nunta trebuie să fie chiar în seara aceasta! (*Face un semn cu mâna, sună o trompetă. Intră pe scenă un balet de copii. Impăratul și Impărăteasa es. Cortina*).

Piesa trebuie jucată iute și cu însuflețire. Scena simplă, o pânză verde în fund sau cu copaci zugrăviți. Impăratul și Impărăteasa poartă coroane și haine lungi. Tăetorul un flăcău de munte și Prințesa în costum național. Prinții cu haine roșii, albastre și galbene.

PERSONAJII:

PĂRINTEL PROTOPOP

OCNABUL

PULCHERIA sora părintelui protopop și a ocnabului

MARIA

UN PUSTIȚIȘ DE LA IARĂ

SFEȘNICELE PĂRINTELUI PROTOPOP

PIESĂ INTR'UN ACT

Scena. Bucătăria. Părintele protopop, Maria, ocnabul și cu tot cu trei de lei și o bucată de la un gospodari. Una la dreapta și la stânga. Cămașă de femeie, bufaș cu țesut de sare, un șorț peșteră galben. Pe bufaș două câștile de argint, care au pe ele și potrivite pentru laudă unde se gătesc. Scena, un raft cu cărți.

Maria le mănâncă de gătit până curăță la oală cu supă. Pulcheria ține o bucată pe care o ține în mână.

PULCHERIA. Nu e gata supa, Marie?

MARIA. Nu încă, surcană.

PULCHERIA. Bine, dar credem că e timpul să fie gata că acuză pe părintele protopop. N'ai avut destulă grijă de loc, fetă hâl!

PERSONAGII:

PĂRINTELE PROTOPOP

OCNAȘUL

PULCHERIA sora părintelui protopop văduvă

MARIA

UN PLUTONIER DIN JANDARMI

UN MIC ORĂȘEL DE PROVINCIE

Scena. Bucătăria din casa părintelui protopop, bine așezată și cu tot ce trebuie într'o bucătărie de buni gospodari. Ușă la dreapta și la stânga. Ceas lângă fereastră, bufet cu vase de masă, masa pusă pentru prânz. Pe bufet două sfeșnice de argint, care nu prea se potrivesc pentru locul unde se găsesc. Scaune, un raft cu cărți.

Maria la mașina de gătit pune zarzavat în oala cu supă. Pulcheria potrivește o haină pe care o lucrează.

PULCHERIA. Nu e gata supa, Marie ?

MARIA. Nu încă cucoană.

PULCHERIA. Bine, dar credeam că e timpul să fie gata că acuși pică părintele protopop. N'ai avut destulă grijă de foc, fată hăi!

MARIA. Dar cucoana singură a potrivit focul mai adineauri.

PULCHERIA. Ai face bine să nu tot îmi întorci vorba îndărăt. Nu se cuvine.

MARIA. Da cucoană.

PULCHERIA. Mereu te învăț, dar nu se prinde nimic de tine.

MARIA. Mă ertați, cucoană, sunt cam tare de cap.

PULCHERIA. Da pe unde o fi întârziind părintele? (*se uită la ceas*). Trecut de unsprezece și nu dă nici un semn. Marie!

MARIA. Poftim cucoană.

PULCHERIA. N'a lăsat părintele vre-o vorbă pentru mine ?

MARIA. Nu, cucoană.

PULCHERIA. N'a lăsat vorbă unde se duce?

MARIA. Da, cucoană!

PULCHERIA. „Da, Cucoană!” „Nu cucoană”. Altă ceva nu știi să răspunzi, toanto?!

MARIA. Răspund când mă întreabă cucoana și la întrebările pe care mi le pune.

PULCHERIA. Dar asta nu-i un motiv să nu mai vorbești altă nimic.

MARIA. Mi-a zis cucoana mai adineauri să-mi țin gura și credeam...

PULCHERIA. Ah! mon Dieu! credeai... ce credeai? Imi vine disperarea cu tine!

MARIA. Da cucoană.

PULCHERIA. Nu tot zice: Da, cucoană de mii de ori, ca un papagal.

MARIA. Nu cucoană.

PULCHERIA. Hai destul! Unde a zis părintele că se duce?

MARIA. Pe la mama pe-acasă, cucoană.

PULCHERIA. La mama dumitalé? și de ce, mă rog?

MARIA. Sfinția sa m'a întrebat cum îi mai este și eu i-am spus că tot nu-i e bine.

PULCHERIA. Ia 'n auzi colo! Și pentru asta s'a sculat fratele meu din pat până 'n ziuă și întârzie acum dela masă? Pentru nasul vostru?!

MARIA. A fiert supa, cucoană!

PULCHERIA. Dă-o la o parte și nu mai flecări din gură, auzi? (*Maria o trage la o parte*). Nu, nu, nu așa. Lasă că o dau eu și tu pune solnița pe masă, pe cea de argint, auzi tu?

MARIA. Pe cea de argint, cucoană?

PULCHERIA. Ce mai întrebi? Ori nu 'nțelegi românește?

MARIA. Apăi... a vândut-o!

PULCHERIA. A vândut-o? Unde? Cum? ce ești nebună?

MARIA. Mi-a poruncit Sfinția Sa, aseară, să o duc la conul Gheorghieș, că tare-i mai plăcea de ea!

PULCHERIA. Dar cum ai îndrăznit să o duci, fără să mă 'ntrebi?

MARIA. Păi.. .dacă mi-a poruncit Sfinția Sa!...

PULCHERIA. Sfinția Sa? Sfinția Sa este un... hm! hm! Și ce-a făcut cu banii pe care i-a luat pe ea?

MARIA. Păi..., mă rog de ertare cucoană, dar socot că i-a dat mătușii Aniții.

PULCHERIA. Mătușii Aniții! Auzi Mătușii Aniții! Păcătoasa ceia de babă, care șede colo pe deal? Auzi!

Auzi! o leneșă care stă 'n pat ca să nu facă nici o treabă! Auzi! Și ce să facă mătușa Anița cu banii, mă rog?

MARIA. Păi... socot că pentru chirie, că nu vroia leica Maranda să o mai ție în casă. Zicea că dacă nu plătește până seara, o aruncă pe drum și a trimis pe Ionică la sfinția Sa pentru ajutor.

PULCHERIA. Ah! mon Dieu! E de înebunit, de înebunit cu omul acesta. N'o să mai rămânem cu nimic în casă. Acțiunile s'au dus, economiile s'au dus. Acum se duce și mobila, bucată cu bucată. De n'ar fi mica mea zestre ar trebui să fim de pierit. Poftim s'a dus și frumoasa (*oftează*) ah! frumoasa mea solniță. Asta-i prea mult, prea mult (*cade pe scaun țipând Ah! Ah! Aaah!*)

MARIA. Cucoană, îmi pare rău... de-aș fi știut.....

PULCHERIA. Ți pare rău? Și de ce mă rog? Dacă vrea Sfinția Sa să-și dăruiască solnița, ce? n'are dreptul? Mergi, te rog, și te spală pe mâini, ești dezgustător de murdară!

MARIA. Da, cu coană! (*ese prin dreapta*).

(*Intră Protopopul prin stânga*).

PROTOPOPUL. Ah! Ah! Ce cald și plăcut e aci. Face să eși prin ger numai pentru plăcerea pe care o simți intrând într'o astfel de casă.

PULCHERIA (*se grăbește să-l ajute să se dezbrace. Maria intră și se pleacă cu adânc respect în fața lui*).

PROTOPOPUL. Dar de ce te supăraseși mai adineauri, dragă soră? (*Uitându-se la ea*) ce s'a întâmplat? Te-am auzit strigând. Nu cumva te-o fi tur-

burat pustia asta de fetișcană (*amenință pe Maria cu degetul*). Ah!

PULCHERIA. Nu, nu din cauza Mariei, ci... ci...

PROTOPOPUL. Bine, bine, bine, o să-mi spui mai târziu. Marie, fata mea, maică-ta e mai bine. Dă, acum o fugă pân' acasă. M'am rugat lui Dumnezeu cu ea, după ce a plecat doctorul. (*Maria își ia o casincă și vrea să plece*). Bagă de seamă, Măriucă, să intri încet în casă, poate o fi ațipit mamă-ta.

MARIA. Oh! Vă sărut mâna, sărut mâna Sfinția voastră!

(*Se duce spre ușa din stânga, când o deschide se simte vânt și zăpadă*).

PROTOPOPUL. Stai Măriuco! Ia scurteica mea de blană, e grozav de frig afară!

MARIA (*cu sfială*). Nu, nu Sfinția voastră, cum s'ar putea așa ceva!

PULCHERIA. Ce trăsnaie îți mai dete 'n minte, frate! Las'o că e tânără, n'o să se prăpădească!

PROTOPOPUL. Doamne, Pulcherie, se cunoaște că n'ai dat cu nasul de gerul de afară și nu știi ce prăpăd e! (*se scoală ia scurteica*) lasă să ți-o pun eu pe umeri, Marie! Și acuma goana! Nu mai pierde vremea! (*Maria ese prin stânga*).

PULCHERIA. Nu mai am puterea să rabd, frate! Șezi jos și mănâncă supă, e destul de când te așteaptă. Numai bine o să o mănânci sleită.

PROTOPOPUL. Bine mai miroase, soro!

PULCHERIA. Sunt sigură că mama Mariei nu e așa de bolnavă încât să fie nevoie să se pună pe drum pe o vreme ca asta. Păcătoșii ăștia de mojici se *pretandază* bolnavi, numai ca să scoată pe protopop

din casă, pe vremuri ca acestea. El la toți le crede, dar nimeni nu-i crede și lui.

PROTOPOPUL. E frumos că unii din ei doresc să mă vădă, Pulcheria.

PULCHERIA. Da 'n da, dar eu socot că bunătatea începe cu cei de-acasă.

PROTOPOPUL. De aceia-mi faci tu sorbiturile aceste minunate. Tu ești cu adevărat bună, soro dragă!

PULCHERIA. Bună cu D-ta hm! m' da! Aș vrea să știu ce te-ai face de n'aș fi eu să văd de Dumneatale. Păcălitul tuturor pârlitilor și oaia de muls a tuturor babelor căzute.

PROTOPOPUL. Cei care cer dela mine sunt, desigur, cei cu adevărat nevoiași iar nu eu!

PULCHERIA. Dar, e ridicul. In curând n'o să mai ai o lețcaie. Dai tot, tot, bucățică cu bucățică.

PROTOPOPUL. Draga mea, sunt atâtea suferințe pe lume și eu pot face atât de puțin (*oftează*) atât, atât de puțin!

PULCHERIA. Da sunt e drept suferințe. Dar oare te gândești vreodată la suferințele pe care le pricinești mie!

PROTOPOPUL (*speriat*). Dumitale, scumpă soră? Te-am jignit cu ceva? Imi aduc aminte că te-am auzit văitându-te ,oare să fi fost din pricina mea? Ce-am făcut? Iți cer ertare!

PULCHERIA. Ertarea?! Da! Ertare!! nu trebuie să-mi ceri ertare! Huf! Mai bine mănâncă supa până nu e rece de-al binelea.

PROTOPOPUL. Ai dreptate, da (*se așează jos*). Dar spune-mi...

PULCHERIA. Ești drept ca un copil, părinte. Nu trebuie să te pierd din ochi nici o clipă. Cum întorc spatele faci câte o năsbâtie. Abia am plecat de-acasă și ai și trimis pe durla ceia cu solnița. E o jale!

PROTOPOPUL. I-hî. da solnița... E o adevărată jale ai dreptate... Era mândră, nu-i așa, de ea?

PULCHERIA. Mândră de ea! Cred și eu! Era în familia noastră de ani și ani!

PROTOPOPUL. Da, o jale e drept! Era cu adevărat frumoasă. Dar ce? oare nu poți mânca și într'una de faianță? Trebuie numai decât una de argint?

PULCHERIA. De ce nu și de pe podele! Las că o să ajungem și aci, n'ai grijă. Cât despre vrăjitoarea ceia de mătușa Anița, mă mir cum de mai are îndrăzneala să trimită aci. I-am tras o gură mai zilele trecute de credeam că se va fi învățat minte.

PROTOPOPUL. Da, sărmana! Am îmbiat-o să vie să stea la noi până și-o găsi locuință, dar am văzut că s'a temut să nu te turbure.

PULCHERIA. Să mă turbure? Auzi! Auzi!

PROTOPOPUL. Și în vremea asta proprietăreasa nu mai voia s'o îngăduie, voia s'o arunce în drum în toiul iernei. Cum vezi trebuia neapărat să-i plătesc chiria.

PULCHERIA (*ridicând mânele la cer*). Trebuia să plătești dumneata! Și ca ce, mă rog?

PROTOPOPUL. Da, și dumneata vezi, cum n'aveam bani, am prefăcut solnița în ceva sunători. Noroc că am avut-o, draga mea, că altfel ce mă făceam. (*Zâmbind*) dar te rog iartă-mă, îmi pare foarte rău că te-am supărat.

PULCHERIA. Lasă, las'o încurcată, părinte, cu d-ta nu o mai scot la capăt. Acum a venit rândul sfeșnicilor.

PROTOPOPUL (*cu convingere*). Nu, nu, soră scumpă! Ori ce, dar sfeșnicile nu!

PULCHERIA. Oh! și de ce nu? Par'că văd că mai vine iar vre-un termen de chirie!

PROTOPOPUL. Ești prea bună, soro, să te gândești la așa ceva, dar asta nu se poate. Știi, soră scumpă, că mi le-a dăruit mama, în ceasul morții, îndată după ce te-ai născut dumneata. Și... și mi-a cerut să le păstrez în amintirea ei. Așa că, vezi, eu trebuie să le păstrez cu ori ce preț; mă gândesc însă uneori n'o fi un păcat să pun atâta preț pe ele?

PULCHERIA. Frate, frate, o să-mi zdrobești inima (*cu lacrimi în glas*). Nu mai zic nimic, ajunge, Sărută-mă și dă-mi binecuvântarea. Mă duc la culcare (*Se sărută*).

Protopopul face semnul crucii și murmură o binecuvântare. Pulcheria încuie ușa de la bufet și ese prin dreapta.

PULCHERIA. Nu veghia prea târziu să-ți obosești ochii!

PROTOPOPUL. Nu dragă! Noapte bună! (*Pulcheria ese*).

PROTOPOPUL vine la masă și deschide o carte apoi se uită la sfeșnice). Zicea că or să plătească și ele vre-un termen de chirie (*zâmbește*) era bunătatea în cele ce spunea ea. (*Ațâță focul, șade jos, ațipește puțin, ceasul sună douăsprezece. Se trezește și începu a citi. Intră ocașul pe neașteptate și se oprește în fața preatului cu un cuțit lung în mână*).

OCNAȘUL. Dacă strigi și chemi pe cineva ești mort.

PROTOPOPUL. Dar, prietene, după cum vezi citesc. De ce să strig? Cu ce pot să-ți vin în ajutor?

OCNAȘUL (*cu glas răgușit*). Mâncare, dă-mi de mâncare. Sunt istovit de foame. Dă-mi ceva să mănânc, iute, dar iute de tot.

PROTOPOPUL (*cu grabă*). Dar, de sigur, vei avea mâncare pe dată, fiule. Să chem numai pe sora mea cu cheile bufetului (*se ridică*).

OCNAȘUL. Jos! (*Protopopul se așează jos zâmbind*) Nu-mi umbla cu d'astea, frățioare! Sunt un vulpoi prea bătrân ca să mă duci cu momeli d'astea! Așaa! vrei să chemi pe soră-ta cu cheile? Asta vrei tu? Las că știu eu povestea! Vrai să trezești toată casa și să mi-o pui în spinare! Ei? Ha! Ha! Ha! Ce mai păcăleală proastă! Spune acum de grabă unde e mâncarea! N'am nevoie de chei acum... Am în mine o fiară care-mi roade măruntaele... iute, iute, spune unde-i mâncarea...

PROTOPOPUL (*aparte*) Ce bine ar fi de n'ar fi închis Pulcheria bufetul (*tare*). Lasă, frate, nu ai nici o teamă. Nu suntem în toată casa asta de cât eu și sora mea.

OCNAȘUL. De unde pot ști eu dacă-i adevărat.

PROTOPOPUL. De unde? Apoi tocmai pentru că ți-o spun eu!

OCNAȘUL (*uitându-se lung la preot*). Hai să zic că te cred pe cuvânt. (*preotul se duce spre ușa din stânga*). Da ascultă! Dacă mă 'nșeli, cât e de adevărat că iadul e plin de diavoli, tot atât de adevărat

e că-ți vâr cuțitul în tine și te curăț cât ai zice vai! Eu sunt un om care nu mai are nimica de pierdut.

PROTOPOPUL. Poți să-ți pierzi sufletul, fiule și el are mai mare preț de cât hoitul meu (*la ușă strigând*) Pulcheria! Pulcheria! (*ocnașul stă lângă el cu cuțitul în mână*).

PULCHERIA (*din odae*). Da, frate, ce este?

PROTOPOPUL. Aici este un biet călător înfomețat. Dacă încă nu te-ai dezbrăcat vino și adă cheile de la bufet să-i dai ceva să cineze.

PULCHERIA (*din odae*). Ce? Acum în mijlocul nopții? Frumoasă daraveră, n'am ce zice! De-acum nu mai trebuie nici să dormim ca să fim gata la porunca ori cărui derbedeu, care se vântură noaptea pe aci?

PROTOPOPUL. Dar, Pulcherie, bietul călător e mort de foame.

PULCHERIA. Ei dacă-i așa, atunci iată vin (*intră și vede pe ocnaș cu cuțitul în mână*). Frate! ce-i cu cuțitul acesta?

PROTOPOPUL. Cuțitul, a! da!... vezi dragă, o fi crezut că am vândut pe ale noastre (*Râde cu bună-tate*).

PULCHERIA. Frate, mă 'ngrozește! Se uită la noi ca o fiară (*se așează în dreptul preotului*).

OCNAȘUL. Mai de grabă, n'auzi? Dă-mi de mâncare, or vă iau pe amândoi în frigare și-mi iau eu porția singur.

PROTOPOPUL. Pulcheria, dă-mi cheile (*Pulcheria i le dă*). Și acum du-te dragă și te pune în pat.

(*Pulcheria vrea să plece. Ocnașul îi taie calea*).

OCNAȘUL. Halt! Nimeni nu se mișcă de aci până ce nu plec eu!

PROTOPOPUL. Pulcheria, vrei să faci cinstea acestui domn, mosafirul nostru, să stai să-i ții to-vărășie în timpul cât cinează?

PULCHERIA. Bucuros, frate. (*Se așează la masă privind-i pe amândoi*).

PROTOPOPUL. Avem ceva friptură rece, pâine și o sticlă cu vin.

OCNAȘUL. Dați aici la masă, în fața mea. Nu vă pierd din ochi nici o minută.

(*Protopopul scoate un cuțit și o furculiță și le pune ocnașului, uitându-se la cuțitul ce-l are în mână*).

OCNAȘUL. Al meu e ascuțit, nu glumă (*trece degetul pe lamă și se uită la preot cu înțeleș*). Cât despre furculiță (*dând'o la o parte*) nu face trebuință. Nu ni se dădeau furculițe la ocnă!

PULCHERIA. La ocnă?

OCNAȘUL (*tăind o halcă mare de friptură și sfâșiind-o cu unghiile ca o fiară. Apoi se oprește*). Ce-i? Ce s'aude? (*se uită la șuă*). Cum dracu trăiți așa fără zăvor la ușă și la ferești? Ați văzut că vă vin și musafiri nepoftiți?

PROTOPOPUL. Fiindcă așa trebuie să fie.

OCNAȘUL. Dar văd că la ușa de afară, pe unde am venit eu ați tras zăvorul.

PROTOPOPUL (*oftând*). Pentru întâia oară de treizeci de ani!

(*Ocnașul mănâncă hâlpat și aruncă oasele pe jos*).

PULCHERIA. Vai podelele mele cele albe și fru-

moase! (*Protopopul se pleacă, strânge oasele și le pune pe farfurie*).

OCNAȘUL. Nu vi-i frică de hoți și ucigași?

PROTOPOPUL. Mi-e milă de ei.

OCNAȘUL. Milă de ei! Ha! Ha! Ha! Asta-i bună (*bea cu sticla*). Mila de ei !Ha! Ha! Ha! (*mai bea*).

Ce dracu ești d-ta?

PROTOPOPUL. Sunt preot.

OCNAȘUL. Ha! Ha! Ha! Preot! Sfântă născătoare! De-acum mă duc la iad pe veci!

PROTOPOPUL. Nădăjduesc că te vei mântui, fiule. Pulcheria, lasă-ne singuri! Domnul te va scuza.

PULCHERIA. Să te las singur eu...

PROTOPOPUL. Te rog! Prietenul meu și cu mine vom putea vorbi mai liberi, dacă ne lași singuri.

(*In timpul acesta ocnașul din cauză că a băut pe foame s'a cam trecut*).

OCNAȘUL. Ce-s astea? Lasă-ne singuri. Da, da, lasă-ne, te rog, și pleacă. Noapte bună. Eu vreau să stau de vorbă cu sfinția sa! Ha! Ha! (*bea și sughiță*).

PROTOPOPUL. Noapte bună, Pulcheria! (*Ea pleacă spre stânga, lasă ușa deschisă și cată la rochie pe când trece prin fața ocnașului*).

OCNAȘUL (*glumind cu e lînsuși*). Sfinția sa și cu mine. Ha! Ha! Doar eu sunt... (*deodată strigând în gura mare*). Doar eu sunt... Știi Dumneata ce sunt eu?

PROTOPOPUL. Cred că ești un om care ai trecut prin mari suferinți.

OCNAȘUL. Suferinți? (*bâlbâind*). Sssufferrin-

ți! Ei Doamne! se prea poate. (*Bea*). Dar e mult de atunci.

E mult de-atunci. De pe vremea când eram și eu om! Acum nu mai sunt om, sunt număr! Numărul 4723, așa am trăit zece ani în Iad, auzi părinte? În Iad!...

PROTOPOPUL. Vorbește-mi fiule, de iadul cela!

OCNAȘUL. Cum? (*cu bănuială*). Să chemi poliția, să o pui pe urmele mele? La altul, puiule!

PROTOPOPUL. Nu, fiule, nu, nu vreau să dau de știre la poliție.

OCNAȘUL (*se uită la el serios*). Te cred, uite nu știi de ce, dar te cred. (*Increțindu-și fruntea*). Dar o să mă blestemi când ai să știi cine sunt.

PROTOPOPUL (*punând mâna pe brațul ocnașului*). Spune-mi mai bine de vremea dinainte... pe vremea dinainte de a intra... în iad.

OCNAȘUL. E prea mult de-atunci, am uitat... Aveam o cocioabă și câțiva butuci de vie (*visător*). Era frumos în viișoara mea pe înserate și... și aveam și o femeie (*cu glas tare*) da femeia mea. (*Repede*) Acum îmi amintesc. Era bolnavă, nu găseam de lucru, fusese un an câinos, și biata nevastă era bolnavă, da era pe moarte Frăsina mea (*pauză*). Am furat să-i cumpăr ceva de mâncare, dar m'au prins și și-au bătut joc de mine. M'au osândit pe zece ani, osândi-i-ar Dumnezeu! M'au trimis în iad pe zece ani și în noaptea când mi-au dat osânda, am aflat că a murit și biata Frăsina mea! Ah! dacă este un Dumnezeu trebuie să-i osândească pe toți la iadul cel veșnic (*lasă capul pe masă plângând cu hohot*).

PROTOPOPUL. Acum spune-mi de la iad, din ocnă!

OCNAȘUL. Să vorbesc despre asta? Uite la mine, am fost și eu om odinioară. Acum sunt o fiară și ei m'au făcut ceia ce sunt. Ei m'au pus în lanț ca pe o vită ei m'au bătut cu biciul ca pe un câine. M'au hrănit cu murdării, m'au lăsat să mă umple viermii, m'au culcat pe scândura goală.

M'am plâns. Atunci m'au bătut și mai rău. Și asta zece, zece ani, înțelegi dumneata ce înseamnă zece ani? Oh! Doamne. Mi-au luat numele, mi-au luat sufletul și mi-au pus un diavol în loc. Dar într'o zi n'au băgat de seamă, au uitat să puie fiara 'n lanț și ea a scăpat. S'a văzut în libertate. Asta a fost acum șase săptămâni. Eram liber, liber ca să crap de foame.

PROTOPOPUL. Să crapi de foame?

OCNAȘUL. De sigur. In iad cel puțin atât, de bine de rău, te hrănesc, dar dacă scapi de acolo musai trebuie să piei. Mă goneau pretutindeni, n'aveam hărtii, nici nume. A trebuit să fur zdrențe să am cu ce să mă acopăr, a trebuit să-mi fur hrana mea de toate zilele. Am dormit în pădure, sub șură, pe unde apucam. Nu-mi era îngăduit să cer de lucru, nici să merg la oraș să cerșesc. Atunci nu-mi rămânea de cât să fur. Am furat mereu. Ei m'au făcut să fiu ceia ce sunt, ei m'au făcut bandit. *(Ia sticla și o aruncă de vatră spărgând-o).*

PROTOPOPUL. Ai suferit mult, fiule, dar tot este o rază de nădejde, ori ce-ar fi!

OCNAȘUL. Nădejde! Nădejde?! Ha, Ha, ha! *(Râde sălbatic).*

PROTOPOPUL. Ai umblat mult, trebuie să fii ostenit. Intinde-te coala pe patul ăsta și o să-ți aduc ceva să te 'nvelești.

OCNAȘUL. Dar dacă vine cineva?

PROTOPOPUL. N'o să vie nimeni și chiar dacă vine nu ești oare acum prietenul meu?

OCNAȘUL. Prietenul dumitale? (*nedumerit*).

PROTOPOPUL. Nimeni nu va îndrăzni să supere pe prietenul părintelui protopop.

OCNAȘUL. Prietenul părintelui protopop?! (*Increțește fruntea din ce în ce mai nedumerit. Ese protopopul*).

OCNAȘUL. (*Se uită după el tot nedumirit*). Prietenul părintelui protopop!... (*Se duce la foc să se 'ncălzească și observă sfeșnicile. Se uită prin prejur să vadă dacă e singur, ia un sfeșnic și-l cântărește în mână*). Argint, pe Dumnezeuul meu, și de cel ade-vărat. Ce lucru de preț!... (*Aude că vine Protopopul și în graba lui răstoarnă pe celalt sfeșnic*).

(*Intră Protopopul*).

PROTOPOPUL (*observă cele ce s'au petrecut dar merge spre lavița din stânga cu învelitoarea*). A! te uitai la sfeșnicile mele. Mă fălesc cu ele. Sunt un dar de la maică-mea. E drept că sunt prea bogate pentru căsuța mea modestă, dar îmi amintesc de ea când mă uit la ele. Iată, așternutul e gata. Vrei să te culci acum?

OCNAȘUL. Da, da, mă culc de-acum. (*Pe gânduri*). Ia ascultă ce dracul te face să fii așa de bun cu mine? (*bănuitor*). Ce gând mi-ai pus? Ei?

PROTOPOPUL. Nu mi-am pus de cât un gând

fiule, să te găzduesc noaptea asta ca să dormi bine, omenește. Noapte bună prietene!

OCNAȘUL. Ee! pricep eu! Ți-ai pus în gând să-mi mântui sufletul, așa ziceți mi se pare pe limba voastră bisericească. N'am ghicit eu bine? Nu-mi trebuie nici o blestemată de religie, iar cât despre biserică, par'că o urăsc.

PROTOPOPUL. E păcat, fiule! Dar biserica nu te urăște.

OCNAȘUL. Văd, că ți-ai pus în gând să mă aduci pe calea cea bună! Oh! ce idee minunată! Ha! Ha! Ha! Nu, nu, Sfinția ta, n'am nevoie nici de credința, nici de nădejdea, nici de mila sfințiilor voastre! Pentru mine nu mai fac lucrurile astea, căci m'am dăruit Satanei, înțelegi? (*cu neîncredere*).

PROTOPOPUL. Fiecare se dăruiește cu mult Satanei ca să se dăruiască și puțin lui Dumnezeu.

OCNAȘUL (*cu amărăciune*). Nu-mi trebuie nici o blestemată de religie, atâta spun!

PROTOPOPUL. Nu vrei să te culci? E târziu.

OCNAȘUL (*bombănind*). Bine, bine, mă culc; dar nu vreau să mi se bată capul cu predici (*se culcă*). Dar e sigur că nu va veni nimeni?

PROTOPOPUL. Nu cred, dar dacă crezi poți trage singur zăvorul la ușă.

OCNAȘUL. Hm! Știu eu dacă sunt apărat numai cu zăvorul ăsta? (*se duce încercă și se uită la Protopop, mergând pe gânduri spre laviță*) Ei! acum să meargă și Sfinția ta să se culce în pat, mă culc și eu. (*Protopopul se cam codește*) Duceți-vă, odată!

PROTOPOPUL. Noapte bună, fiule!

(*Ocnașul așteaptă până ese, apoi încearcă ușa pe unde a eșit*). N'a încuit, e drept. (*Se uită prin prejur și ochii se opresc pe sfeșnice*). Hm! mi-am pus alt gând cu ele (*le apucă și le cântărește pe amândouă*). Fac multe parale cât sunt de grele! Dacă le preșchimb în piștari am ieșit din nevoie. Hm! Da zicea bătrânelul că ține la ele, erau de la maică-sa. De la maică-sa! Dar oare cine s'a gândit la maică-mea în clipa când m'au trimis în iad? Hm! dar el, protopopul, a fost bun cu mine... Ei da așa era să fie el ca ori care căci așa-i datul lui ca preot. Ei! de deci mi s'o fi muiat așa inima? Haide curaj! Doamne! ce-ar mai râde tovarășii de la ocnă să vadă că No. 4372 stă la gânduri când e vorba de a plească așa de mare, numai fiindcă-i ține popei la inimă! Doamne! Dumnezeule! ha! ha! s'a 'mblânzit fiara 4372! Asta-i bună! ha, ha, ha! Haide să luăm sfeșnicile și s'o tulim! Dacă m'ai stau aici, îmi mai ține o predică și mâine dimineață și mă face cârpă. Să-l bată Dumnezeu cu predicile lui cu tot. Acum hai! (*Ia sfeșnicile le ascunde în haină și ese prin stânga cu precauție. Dar când trage zăvorul ușa face zgomot*).

PULCHERIA (*din odaia de alături*). Cine-i acolo? Cine-i, întreb? N'o să mai am parte de somn în noaptea asta? Cine-i, cine-i acolo? Sunt sigură că s'a trântit ușa. (*Intră în scenă, se uită prin prejur*). Nu-i nimeni aici! (*bate în ușa preotului și observă în acelaș timp, că nu mai sunt sfeșnicile*). Sfeșnicile! Sfeșnicile! L-a luat! Frate, frate, eși te rog. Foc, asasini, bandiți!

PROTOPOPUL. Ce este, draga mea? Ce s'a întâmplat?

PULCHERIA. A plecat fiara flămândă și a luat sfeșnicile!

PROTOPOPUL. Nu se poate, soro, nu se poate... sfeșnicile mele?! Te înșeli, de sigur (*se uită pe bufet*) A, asta e prea mult, prea mult, eu, eu... Putea să mi le lase. Atâta mai aveam și eu (*cade sfârșit pe un scaun*).

PULCHERIA. Bine, dar du-te și dă de știre la poliție. Nu poate să fie prea departe acum. Ar putea pune mâna pe el până are încă sfeșnicile asupra lui. Nu trebuie să mai îngădui pe un astfel de om pe care cu bunătatea d-tale oarbă l-a adăpostit în casă.

PROTOPOPUL. Ai dreptate, Pulcherio. Dar e vina mea, eu l'am dus în ispită.

PULCHERIA. Vorbe goale! D-ta l'ai pus în ispită, auzi! auzi! Era un bandit, un vagabond ordinar, o brută! L'am simțit din clipa în care am dat ochii cu el. Du-te, du-te și dă de știre la poliție (*Preotul pleacă dar se oprește*).

PROTOPOPUL. Să-l trimit îndărăt în ocnă (*încet*) în iad! Nu, Pulcherio. Pedeapsa mi se cuvine mie; prea mare ispită pentru unul ca el. A fost o prostie, Pedeapsa mi-a fost dată cu dreptate, dar și Dumnezeu a fost prea neîndurat, prea aspru și neîndurat (*își ascunde fața în mâini*).

PULCHERIA. Nu, frate n'ai dreptate. Dacă nu te duci Dumneata, mă duc eu la poliție. Nu pot să stau cu mâinele sub suoară și să te ascult aiurând. Ești fratele meu și preot, și omul cel mai bun din toată România, dar ești un visător, un copil și nu pot să văd mereu cum își bat oamenii joc de bunătatea Dumitale. Datoria mea este să merg să înștiințez poliția. (*Vrea să plece*).

PROTOPOPUL. Stai Pulcherio. Sfeșnicele erau ale mele; acum sunt ale lui. E mai bine așa. El are mai mare nevoie ca mine. Și mama ar fi găsit tot astfel lucrurile dacă ar fi fost aci pe pământ.

PULCHERIA. Dar — (*Bătăi puternice în ușă*).

JANDARMUL (*de afară*). Sfinția voastră, Sfinția voastră am ceva treabă cu Sfinția voastră. Pot intra?

PROTOPOPUL. Intră, fiule!

(*Intră un plutonier cu trei jandarmi și ocașul legat cot la cot*). Plutonierul ține sfeșnicile în mână.

PULCHERIA. A! au pus mâna pe tine ticălosule, te-au prins?

PLUTONIERUL. Da cucoană, am găsit vagabondul furișându-se pe uliță și fiindcă n'a vrut să-mi spună cum îl cheamă și n'a avut nici o hârtie la el, am pus mâna pe el și l'am dus la închisoare ca pe un om ce dă de bănuit. Dar știe Dumnezeu că asta nu era greu și că nu ne-a prea dat de lucru, că e slab mântuit. Și pe când îl legam noi așa, numai am dat peste sfeșnice.

(*Pulcheria le apucă le pune pe masă și începe să le șteargă cu dragoste*).

PLUTONIERUL. Mi-am adus aminte că sfeșnicele aceste sunt de aici, dela Sfinția Sa. L-am adus să-l „indentificați” și apoi să-l ridic și să-l duc unde i se cuvine.

(*Protopopoul și Ocașul se uită unul la atul — ocașul cu teamă și neîncredere*).

PROTOPOPUL. Bine, dar, dar... nu înțeleg, domnul este cel mai bun și mai adevărat prieten al meu.

PLUTONIERUL. Prietenul Sfinției-voastre? Mai-că Precistă! Cum se poate una ca asta?!

PROTOPOPUL. Da! prietenul meu. Mi-a făcut cinstea să stea la mine la masă în astă seară, și eu... eu... i-am dăruit sfeșnicele...

PLUTONIERUL (*neîncrezător*). I-ați dat... *lui...* *lui* sfeșnicele D-voastre? Maică Prea curată!

PROTOPOPUL (*sever*). Nu uita, fiule, că ea este în adevăr Prea curată!

PLUTONIERUL (*înclinându-se*). Mă rog de ertare sfinția voastră.

PROTOPOPUL. Și acum bănuiesc că ai să dai drumul prizonierului D-tale.

PLUTONIERUL. Toate-s bune și frumoase, dar...

PROTOPOPUL. E prietenul protopopului, cred că asta ajunge.

PLUTONIERUL. Totuși...

PROTOPOPUL Fără nici o altă vorbă (*O pauză*). Plutonierul și protopopul se uită unul în ochii altuia.

PLUTONIERUL. Hmf! Eu... eu... (*către oamenii lui*). Deslegați-l (*ei îl dezleagă*). La dreapta marș! (*Ese Plutonierul cu jandarmii*).

OCNAȘUL (*aiurit ca într'un vis; pauză lungă*). Ați spus că mi-ați dat Sfinția voastră sfeșnicele... mie... Doamne, Dumnezeuule mare...

PULCHERIA (*amenințându-l cu pumnul și strângând sfeșnicele la piept*). Tu, vagabondule, păcătos vagabond, ai găsit aici hrană și căldură și în schimb, bestie ce ești, ne-ai prădat, ai prădat pe binefăcătorul tău. Oh! tu, pungașule!

PROTOPOPUL. Pulcherio, ai întrecut măsura, du-te în camera ta!

PULCHERIA. Cum să te las singur cu acest ticălos? Poate că are să încerce și să te omoare. Nu, nu vreau!

PROTOPOPUL (*privind'o sever*). Pulcherio, dorința mea este să ne lași singuri!

PULCHERIA (*se uită aspru la el apoi cu multă întârziere se îndreaptă spre ușe*). Bine dacă trebuie să plec, iau și sfeșnicele cu mine.

PROTOPOPUL (*și mai sever*). Pulcherio, lasă sfeșnicele la locul lor pe masă și du-te.

PULCHERIA (*cu bănuială*). Nu mă duc!

PROTOPOPUL (*cu mare severitate și cu glas tare*). Eu, fratele tău mai mare și preotul îți poruncesc să pleci!

(*Pulcheria cu mare greutate și întârziere ese*).

OCNAȘUL (*foarte rușinat și umilit*). Sfinția voastră sunt foarte vinovat, nu trebuia să fac ceiace am făcut, mă rog de ertare.

PROTOPOPUL. Cum? Nu vrei să dormi aici? Iată patul e gata.

OCNAȘUL. Nu! (*uitându-se la sfeșnice*). Nu! Nu, nu îndrăznesc, nu îndrăznesc. Apoi, trebuie să plec, să mă duc în București; e, e departe și—și—pot fi pierdut din ochi mai lesne în mulțime. Acolo poate nu mă vor găsi. Dar trebuie să umblu noaptea. Înțelege de ce Sfinția voastră.

PROTOPOPUL. Da, înțeleg — trebuie să umbli noaptea...

OCNAȘUL. Nu, nu trebuie să cred că nu mai e nimeni bun pe lume, de și așa crede oricine a fost în iad. Acum, eu... eu... cred pentru că Sfinția Sa a fost în adevăr bun... bun cu mine. Dacă aș îndrăzni, v'aș ruga să-mi dați binecuvântarea înainte de a pleca. Cred, cred că Sfinția Sa vrea să-mi vină în... ajutor... în clipa aceasta...

(Pleacă fruntea umilit de tot).

PROTOPOPUL *face semnul crucii și-l binecuvintează*).

(Ocnașul vrea să vorbească dar îl înăbușe plânsul).
Rămas bun! *(Se repede spre ușă)*.

PROTOPOPUL. Stai, fiule, stai, ți-ai uitat bunul aici! *(și-i dă sfeșnicele)*.

OCNAȘUL *(aiurit)*. Vă gândiți... vreți să iau... eu.

PROTOPOPUL. Te rog! Poate să-ți fie de vreun ajutor... *(Ocnașul ia sfeșnicele cu totul aiurit)*.

PROTOPOPUL. Și, fiule, în dosul casei e o ulicioară întunecată pe unde eși drept în câmp și dai de o potecă printr'o dumberavă; ia pe acolo, căci cred că prietenilor mei, jandarmii, nu le place să se plimbe noaptea pe acolo.

OCNAȘUL. Ah! mulțumesc, mulțumesc din inimă, Sfinția Ta. *(Suspină)*. Sunt un nebun că-mi vine să plâng ca un copil, dar ah! ceva par'că s'a schimbat în sufletul meu și aș vrea să fiu iar om în loc de bestia care m'am făcut acum în urmă. *(Deschide ușa și el pășește pe prag)*.

Protopopul *(îi pune mâna pe umăr)*. Mai ales adu-ți aminte fiule că trupul nostru păcătos este lăcașul Duhului lui Dumnezeu cel viu.

OCNAȘUL *(cu mare sfială)*. Lăcașul Duhului lui Dumnezeu cel viu! Nu n'o să uit... *(Ese)*.

PROTOPOPUL *(închide ușa și se îndreaptă încet spre icoană cade în gemunchi și-și pleacă fruntea în rugăciune)*.

Cortina cade.

CALUL LUI ALEXANDRU MACHEDON

PIESĂ INTR'UN ACT

P E R S O A N E L E

IMPĂRATUL BARBĂ ALBASTRĂ
IMPĂRĂTEASA CATERINA
UN COPIL DE CASĂ.

Camera de mâncare în palatul împărătesc. Împăratul Barbă albastră și Caterina stau la masă. Împăratul taie capacul de la un ou fiert.

IMPĂRATUL. Oul meu e crud. Nu'l pot mânca în halul acesta.

IMPĂRĂTEASA. Mai alaltăeri ai găsit că era prea fiert.

IMPĂRATUL. Era cu adevărat răscopt. Nu-mi plac ouăle tari, dar nu le pot înghiți nici crude. Imi place să fie cleioase.

IMPĂRĂTEASA. Nu-ți mai intră nimeni în voie. Am ținut oul în apă clocotită cât am numărat 150, așa cum mi-ai spus, dar le-am fiert chiar eu. Dă-mi-l mie, că mie-mi place cum e și ți-oi fierbe D-tale altul.

IMPĂRATUL. De-acuma-i prea târziu, nu mai vreau altul. Ceia ce e adevărat e că nu te pricepi să fierbi un ou. Să lași mă rog să le fiarbă la bucătărie de acum înainte.

IMPĂRĂTEASA. Dacă le voi da la bucătărie aî să cîrtești că nu sunt aci, pe masă în clipa în care intri în sufragerie. Iar dacă le vei găsi pe masă, ai să găsești că sunt reci.

IMPĂRĂTUL. Dar când am mai cîrtit eu vreodată? Bucătarul le fierbe admirabil.

IMPĂRĂTEASA. Ei bine o să ți le fiarbă mâine.

IMPĂRĂTUL. Aș fi crezut că o femeie ca D-ta știe cel puțin să fiarbă un ou. Nu pot suferi ouăle cu zeamă. (*Pe gânduri*). Săraca iubita mea răposată Caterina! Ce bine știa să-mi potrivească ouăle la fiert!

IMPĂRĂTEASA. Care din cele două Catarine pe care le-ai trimis pe lumea cealaltă?

IMPĂRĂTUL. Catarina cea dintâi, acea pe care au rătăcit-o sfătuitoarii răi. Cealaltă n'a fost cu adevărat soția mea după lege, căsătoria cu ea nu era legiuită nici în fața oamenilor nici în fața lui Dumnezeu. De aceia am și trimis-o la moarte.

IMPĂRĂTEASA. Dacă e vorba de cea dintâi, apoi nu-i de mirare că știa așa de bine să fiarbă ouăle. Știe toată lumea că maică-sa era bucătăreasă.

IMPĂRĂTUL. Nu-i adevărat cătuși de puțin. Mama ei era rubedenie cu împăratul Verde.

IMPĂRĂTEASA. Le cam încurci, împărate. Rudă cu împăratul Verde era Ana, pe care ai trimis'o așa de tânără pe lumea cealaltă.

IMPĂRĂTUL. Nu, sunt sigur că sărmana Catinca, cea dintâi, era rudă deaproape cu Impăratul Verde.

IMPĂRĂTEASA. Poate crezi că-i vorba de Ioana, acea pe care a târt-o călăul de coade să-i taie capul?

IMPĂRATUL. Ba de loc! Ioana era soră cu împărăteasa împăratului Roșu.

IMPĂRĂTEASA. Toată lumea știe că cea dintâi Catarină era fata bucătăresei. Gădesc că e foarte rău din partea dumată să vorbești de ea față de mine. Vrai să mă faci să cred că numai pe ea ai iubit-o și în orice caz că ai iubit-o mai mult de cât mă iubești pe mine.

IMPĂRATUL. Nici prin gând nu mi-a trecut așa ceva. Am zis numai că aceia știa să fiarbă ouă.

IMPĂRĂTEASA. Da înțeleg eu bine! Vrai să zici că avea toate cele bune care-mi lipsesc mie!

IMPĂRATUL. Ești cu totul înșelată. Nici nu m'am gândit să spun așa ceva. Am zis numai că nu pot suferi ouăle cu zeamă și că oul din dimineața asta era crud.

IMPĂRĂTEASA (*se scoală mânioasă și se 'ndreaptă spre ușă*). Bine, nu-ți rămâne de cât să mă dai și pe mine pe mâna călăului, ca să scapi și să te însori cu alta care să știe să-ți fiarbă ouăle.

IMPĂRATUL. Catarino, vino 'ncoace. N'am vrut să te supăr. Nu e adevărat ce-am spus. Știi să fierbi ouăle cum nu mai știe nimeni altul pe lume.

IMPĂRĂTEASA (*șezând pe scaun*). Așa e omul, îți face sânge rău de geaba și nu se potolește de cât dacă vede că pleci. N'o să-ți mai fierb ouăle cât oi fi, ca să nu mai ai ce zice.

IMPĂRATUL. Credeam că o să facem puțină muzică împreună, acum de dimineață. Am făcut un cântec și vream să-l încercăm împreună. E pentru vioară și voce. Am putea să vedem cum merge.

IMPĂRĂTEASA. Nu prea am vreme de așa ceva. Cum se cheamă cântecul?

IMPĂRĂTUL. Se cheamă „Iubirea e mai tare” și începe așa:

Vino și dă ascultare
Cum a murit un fiu de zei
Pe el Alexandru îl chema după nume
Pe-un cal alb, în Babilon, sosise călare!

IMPĂRĂTEASA. Sunt cam schioape versurile D-tale, Impărate.

IMPĂRĂTUL. Le mai îndrept eu când le vom pune pe note.

IMPĂRĂTEASA. Dar, mă rog, de care Alexandru e vorba?

IMPĂRĂTUL. De Alexandru cel mare de sigur.

IMPĂRĂTEASA. Atunci, să am ertare, dar calul lui era negru!

IMPĂRĂTUL. Nu, draga mea, ai greșală, era alb.

IMPĂRĂTEASA. Negru, negru cărbune.

IMPĂRĂTUL. Dar știi după documente că era alb.

IMPĂRĂTEASA. Calul lui Alexandru cel mare era negru. Firește să știe că era negru.

IMPĂRĂTUL. Era alb. Intreabă pe cine vrei.

IMPĂRĂTEASA. Era negru! Un cal negru tot atât de plin de faimă ca și stăpânul său. Sunt sute de tablouri cu Alexandru cel mare călare pe un cal negru. Și tatăl meu avea unul.

IMPĂRĂTUL. Atunci au greșit pictorii. În toate cărțile de Istorie scrie că era alb.

IMPĂRĂTEASA. Negru!

IMPĂRATUL. Dar, draga mea, de ce te încapăținezi degeaba? Eu știu bine că era alb.

IMPĂRĂTEASA. Negru cum e cărbunele.

IMPĂRATUL. Ai citit vre-o carte de Istorie?

IMPĂRĂTEASA. Mai e vorbă de vorbit? Dar de mici ne arăta tata cărți cu poze, în care era Alexandru cel mare pe un cal NEGRU!

IMPĂRATUL. Stai să-ți arăt în cartea de Istorie că era alb (*se duce la raftul de cărți și scoate o carte*).

IMPĂRĂTEASA. Mi-aduc foarte bine aminte mai ales pentrucă fratele meu avea un cal negru și i-au zis „Bucefal”, după numele calului celui negru al lui Alexandru Machedon.

IMPĂRATUL (*întorcându-se cu cartea în mână*). Dacă ar fi fost negru nu i-ar fi pus nici odată numele „Bucefal”. E caraghios să pui numele „Bucefal” unui cal negru.

IMPĂRĂTEASA. Nu atât de caraghios ca atunci când ar fi fost alb.

IMPĂRATUL. Nici odată un împărat așa de mare și de înțelept nu și-ar fi ales un cal negru! Mai întâi că un cal negru poartă nenoroc...

IMPĂRĂTEASA. Fiindcă D-ta crezi în diavoli și în soarta rea, în de diochi, crezi că toată lumea e la fel! Din potrivă marele împărat, tocmai pentru ca să arate că nu are astfel de credințe fașe, l-a ales negru.

IMPĂRATUL. Iată scrie aici la carte în grecește, că era un „cal sălbatic și foarte greu de stăpânit”,

adică tocmai cum sunt și azi cai din părțile acele ale Greciei.

IMPĂRĂTEA. Dar vezi că nu zice că era alb. Iar eu știu că tocmai caii cei mai renumiți din acea parte a Greciei, care se chiamă Tesalia, sunt negri!

IMPĂRĂTUL. Ești ființa cea mai încăpățânată din lume! Imi aduc aminte foarte bine că am citit într'o carte de Istorie de un scriitor foarte cunoscut, care afirma hotărît că era alb.

IMPĂRĂTEASA. Și eu, într'o altă carte tot așa de renumită, am citit că era *negru*.

IMPĂRĂTUL. Dar este un fapt istoric pe care nimeni nu l'a pus la îndoială până acum. Ei bine! o să întrebi pe profesorul nostru cel mai mare de Istorie. El trebuie neapărat să știe sigur. Imi aduc aminte că chiar a zis într'o zi „alb ca Bucefal”. De alt-fel aceasta este o zicătoare populară.

IMPĂRĂTEASA. Dacă este o zicătoare, atunci ea trebuie să sune ast-fel: „Negru ca Bucefal”

IMPĂRĂTUL. Ah! D-ta vrei să zici că eu mint...

IMPĂRĂTEASA. Nu, nu cred că spui minciuni, dar ai greșeală, te înșeli...

IMPĂRĂTUL. Dar eu îți spun că aci nu poate fi vorba de greșeală. Știu tot atât de sigur cum îmi știu numele.

IMPĂRĂTEASA. Memoria d-tale îți joacă o festă! In tocmai așa ți s'a întâmplat și atunci când nu-ți aduceai aminte numele de familie a mamei Catarinei D-tale, cea dintâi.

IMPĂRĂTUL. Asta nu are de loc a face cu cele ce spui D-ta! Aci doar e vorba de un fapt istoric pe care-l știu de când sunt pe lume.

IMPĂRĂTEASA. Tocmai ceia ce spuneam și eu. Memoria D-tale schiopează cam des. E drept că ai și atâtea nume de ținut minte! De n'ar fi de cât, numele nevestelor D-tale pe care le-ai trimis pe ceia lume!

IMPĂRĂTUL. Doamne Sfinte! Dacă ai avea puțină bună creștere n'ar trebui să-mi pomenești de așa ceva. Dar se cunoaște că n'ai nici o educație religioasă, nu știi nici latinește ca noi catolicii.

IMPĂRĂTEASA. Mulțumesc lui Dumnezeu, că mă închin în limba mea și nu în limba asta stupidă. În care se închină cei de religia papistașilor.

IMPĂRĂTUL. Va să zică îmi zici papistaș?!

IMPĂRĂTEASA. D-ta poți întoarce lucrurile cum îți place. Dar eu n'am zis alta de cât că era *negru* calul lui Alexandru cel mare.

IMPĂRĂTUL. Mai bine vreau să fiu papistaș de cât un eretic ca voi ortodoxii!

IMPĂRĂTEASA. Văd eu cum vrei să întorci D-ta lucrurile, de aceia-ți zice doar Barbă albastră cel care și-a ucis toate nevestele! Barbă albastră! cine nu cunoaște neamul Dumneatale cât e de șiret și crud?!

IMPĂRĂTUL. Te rog, să nu te atingi de neamul meu.

IMPĂRĂTEASA. D-ta te-ai atins de religia mea, iar în neamul meu nimeni n'a vărsat sânge nevino-vat!

IMPĂRĂTUL. Mai mult nu vreau să aud (*Deschi-de ușa și strigă*). Hei copii de casă, cine e acolo? (*Intră un copil de casă*).

COPII DE CASĂ. Măria Ta!

IMPĂRATUL. Du-te și spune să se facă toate pregătirile să ducă pe Măria Sa fosta Impărăteasă în Turnul Castelului.

COPILUL DE CASĂ (*îngrozit*). D...d...a Măria Ta! Adică Măria Ta vrea să spuie despre... răposata împărăteasă... oasele din...

IMPĂRATUL. Am zis fosta împărăteasă copil netot, ce ești! (*arătând pe Impărăteasă*) pe împărăteasa Catarina.

COPILUL DE CASĂ. A...a...m...m... înțeles Măria Ta!

IMPĂRATUL. Și spune că am dat poruncă să fie călăul să taie capul ex-impărătesei Catarina!

COPILUL DE CASĂ. Să i se taie capul așa cum s'a tăiat celor două răopsate împărătese Catarine?!

IMPĂRATUL. Da, numai la urmă să bată tobele odată și nu de două ori ca la celelalte. (*Copilul de casă vrea să iasă*). În drum abate-te pe la profesorul cel mare și întreabă-l dacă a fost alb sau negru calul lui Alexandru cel Mare al Machedoniei, ai înțeles?

IMPĂRĂTEASA. A fost *negru*! (*Copilul se închină și pleacă*). Cred că înainte de a mi se tăia capul o să mă lași să mă duc să mă pregătesc de moarte. Imi amintesc că ți-ai uitat vioara în camera mea. Mă duc să ți-o aduc.

IMPĂRATUL. Mai lasă puțin. Nu e încă o grabă.

IMPĂRĂTEASA. Ți cer ertare dar îți amintesc că am foarte puțin timp până la moarte și foarte multe lucruri de pus în rânduială înainte.

IMPĂRATUL (*stând la îndoială*). Eu aș vrea iară să mai facem puțină muzică împreună.

IMPĂRĂTEASA. Nu cred că te aștepti să cânt acum cu D-ta? Găsește pe alt cineva, eu am prea multe de făcut în ultimile clipe ale vieții mele pe pământ.

IMPĂRĂTUL (*râzând încurcat*). A fost numai o glumă, scumpa mea. Cred că nu ți-a trecut prin gând să iei lucrurile în serios.

IMPĂRĂTEASA. Nu prea-mi sunt pe plac asemenea glume.

IMPĂRĂTUL. Haide, haide, ce-a fost a trecut, hai să facem muzică, vreau să încercăm cum merge cântecul meu.

(*Intră copilul de casă*).

COPIIUL DE CASĂ. Măria Ta nu e nimeni în Turn, și n'am avut cui da porunca Măriei Tale, iar profesorul cel mare a zis că Măria Ta are dreptate calul lui Alexandru Machedon era alb.

IMPĂRĂTUL (*dând din cap*). Foarte bine; poți să te duci. Să nu mai dai porunca nimănui. (*Copilul se pleacă și ese*). Acum hai, draga mea, să facem muzică. Vezi? Știam eu că am dreptate.

(*Impăratul deschide o ușă*).

IMPĂRĂTEASA. Totuși era negru.

IMPĂRĂTUL (*cu îngăduială ca unui copil*). Bine, bine, dragă, fie și negru, dar hai să facem muzică.

(*Es amândoi*).

CORTINA

LĂCOMIA PIERDE OMENIA

PIESĂ INTR'UN ACT

SCARLAT IAMANDI, feciorul răposatului moșier
Tudorache Iamandi, de 26 ani
LĂSCĂRUȘ, fratele său mai mic
RĂDUCANU SIMONOVICI, unchiul lor, avocat,
56 ani
ION MIRAUȚĂ, vechilul de pe moșie, 64 ani
TARȘIȚA BONCEA, camărășița, 61 ani
UN SAT DIN OLTENIA.

Scena o bucătărie la moșie, iarna. Vatra cu două scaune în fața ei, foc cu vreascuri. Pe pereți poliți cu vase, un dulap de bucătărie.

MIRĂUȚĂ. Am luat puțină apă caldă pentru Cezar, madamă.

TARȘIȚA. Mi-a spus băiatul de la grajd că nu i-a fost prea bine noaptea trecută. Ce-a avut?

MIRĂUȚĂ. Dureri de burtă, bănuiesc. Caii ăștia de sânge sunt tare gingași la burtă. Cum s'a întâmplat însă să se bolnăvească tocmai când trăgea boierul să moară! Mult mai ținea răposatul la el!

TARȘIȚA. Nu-i de mirare. N'ai văzut ce mai bănet voia să deie pe el ștalmașterul dela Fischer?

MIRĂUȚĂ. Face îndoit cât a vruț să deie stalmaștrul. E un harmăsar fără pereche. Veterinarul zicea

mai astă primăvară boierului că nu cunoaște alt cal în tot timpul care se asemenea cu el. Mă mir de unde l'o fi căpătat. Nu știi, a lăsat vre-un testament?

TARȘIȚA (*uitându-se cu frică prinprejur*). Mă tem că nu. Vine d-nul Simionovici anume să puie pe cei doi feciori să cadă la învoială pentru împărțeală.

MIRĂUȚĂ. Ar fi bine să fie un testament, că de nu ia tot ce-i mai bun cel mai mare.

TARȘIȚA. O să fie spre nenorocul lui conu Lăscăruș atunci.

MIRĂUȚĂ. Conul Scărlat dădea ordine pe aici de par'că numai el avea să fie stăpân pe toată averea.

TARȘIȚA. Mă simt tare stingherită în fața lui. L-ai văzut pe conul Lăscăruș azi dimineață?

MIRĂUȚĂ. A venit ca de obicei să deie o raită la grajd, dar nu a scos o vorbă!

TARȘIȚA. Pe el l'a costat mult moartea boierului.

MIRĂUȚĂ. He! știu eu ce făceam dacă eram în locuț boierului celui bătrân. (*Tarșița pune un deget pe buze în semn de tăcere*). N'ai nici o grijă, că nu-i nimeni să ne audă — băutura, jocul de cărți și primblarea, atâta îi urlă prin cap. Vai de noi de-o rămâne el stăpân aici.

TARȘIȚA. Asta-i adevărat. Dar să nădăjduim că s'or așeza lucrurile cum e mai bine. Par'că văd că te zboară la cine știe care alt conac, departe.

MIRĂUȚĂ (*cu tristeță*). N'ar fi nimic dac'ar fi numai atât. Poate mă trimite la Țândărei. Eram băiat la grajd acolo când a murit conul Iordache, tătăl boierului și acum iată că s'a dus după el și fiu-său, stăpânul nostru cel bun.

TARȘIȚA. Tare aș vrea să știu dacă este testa-

ment sau nu, ca să văd ce ne-așteaptă și pe noi care i-am slujit o viață întreagă.

MIRĂUȚĂ. Mă gândesc cine o să știe să îngrijească de Cezar, dacă mă duc eu?

TARSIȚA. Eu l'am crescut dela doică pe conul Scarlat, dar nu l'am pomenit să aibă grijă de altă-cineva de cât de el singur.

MIRĂUȚĂ. Bietul boier, par'că 'l văd cum m'a chemat Lunea trecută, nu mai departe. Mirăuță, mi-azis, când n'oi mai fi eu să ai grijă de Cezar. Mă 'n-telegi, nu-i așa? Iar eu m'am jurat că am să-l îngrijesc ca ochii din cap, cât oiu trăi.

TARSIȚA. Ce folos că i-ai spus vorbele astea. Făceai mai bine de-l îndemnai să lase pe Cezar lui conu Lăscăruș!

MIRĂUȚĂ. Da dumneata nu făceai bine dacă-i aminteai să facă testament?

TARSIȚA. Ce mai vorbă de vorbit! Par'că boerul nostru era om să-i spui așa ce-ți trece prin cap? Uite vine conu Lăscăruș.

(Intră Lăscăruș Iamandi, un bălat tânăr și subțirel îmbrăcat în haine negre).

LĂSCĂRUȘ. Cum îi este lui Cezar, Mirăuță?

MIRĂUȚĂ. I-am făcut frecție chiar acu'ma cuconasule, și o să-i dăm și din sticla aceia care a adus-odorul Doftor dela târg.

LĂSCĂRUȘ. Dacă până la prânz nu-i e mai bine, să chemi iar doftorul. Știi că poimăine trebuia să-l ducem la expoziția de cai dela Târgul-Frumos.

MIRĂUȚĂ. El o să ia premiu 'ntâi, cucoane!

LĂSCĂRUȘ *(se așează pe un scaun și-și aprinde o țigare)*. Mă tem însă că n'o să poată fi dus. Dar nu

trebuie să ne facem sânge rău pentru asta, Mirăuță. Să fie el sănătos și-l va lua altădată.

MIRĂUȚĂ. Mă duc să văd ce mai face! (*Se scarpină în cap*). Aș putea jura pe ce mi-i mai drag, că el o să ia premiu 'ntâi! (*se îndreaptă spre ușa din stânga*).

TARȘIȚA. Trebuie să așteptăm altă *ispoziție*, conaș Lăscăruș, nu-i așa? Mai apropie-te de foc că te-o fi prins frigul, pe vremea asta rece de toamnă.

LĂSCĂRUȘ. Las' că n'o să așteptăm mult, moș Mirăuță! Și apoi a câștigat el destul la expoziția trecută, nu-i așa?

MIRĂUȚĂ. De câștigat a câștigat să-l putem ține în grajd și îngriji trei ierni, nu una! (*ese*).

TARȘIȚA (*apropiindu-se de Lăscăruș*). Găsit-ai testamentul?

LĂSCĂRUȘ (*apucând-o ușor de braț*). Am răscolit toată casa, de sus până jos, nimic! Mă tem că tata a tot amânat până a fost prea târziu.

TARȘIȚA. Asta nu-i seamănă boierului!

LĂSCĂRUȘ. Nici eu nu înțeleg cum s'a făcut! Când îmi spunea că să n'am grijă, că „totul se va face după cum se cuvine”, puteam eu crede că e vorba de altă-ceva decât de testament?

TARȘIȚA. Nu l'o fi dat în mâna avocatului Ghimpețeanu? Răposatul a avut mereu daraveri cu el acum în urmă.

LĂSCĂRUȘ. Dac'ar fi avut el testamentul, ne-ar fi spus el ceva până acum.

TARȘIȚA (*lăsând glasul, în taină*). Nu o fi pus cineva mâna pe el și l'o fi mistuit?

(*Lăscăruș încrunță sprincaenele și dă să spuie ceva,*

dar în clipa aceea se aud pași. Tarsița își pune ochelarii, ia haina la care cârpea și ese. Când închide ușa intră Scarlat prin dreapta și încearcă ușa din stânga să vadă dacă e închisă. Dă cu ochii de Lăscăruș așezat lângă vatră).

(Nu arată mai mare decât Lăscăruș, e îmbrăcat după modă și-î strălucesc ghetetele, atât sunt de lustruite. Cu un glas batjocoritor, dând lui Lăscăruș o lovitură cu iușca lui de călărie. Ei acum, trezește-te și tu, blegule! Nu faci decât să visezi cu ochii deschiși.

LĂSCĂRUȘ (*ferindu-se spre foc*). Mă gândeam la bietul nostru răposat!

SCARLAT (*șezând pe scaunul de cealaltă parte a vetrei*). Gândul tău n'o să-l întoarcă îndărăt după ceia lume.

LĂSCĂRUȘ. A fost un tată bun pentru noi, Scarlate!

SCARLAT (*glumind*). Mi-ar plăcea acum să fii și tu un frate bun pentru mine.

LĂSCĂRUȘ (*întorcându-se spre el ese din colțul său*). Oh! și ce trebuie să fac?

SCARLAT. Cu cât te vei grăbi mai mult, cu atât va fi mai bine pentru tine.

LĂSCĂRUȘ. Nu înțeleg de ce vorbești astfel. Tata mi-a spus că a rânduit el lucrurile cum se cuvine și după dreptate.

SCARLAT. Ți-am mai spus eu odată, înainte de a muri tata, așa că prea bine știi de ce e vorba. Eu sunt mai mare și am dreptul să-mi aleg partea la împărțirea averii. Așa-i datina în familia noastră.

LĂSCĂRUȘ. Dar el mi-a spus că lucrurile sunt orânduite de dânsul și pentru tine și pentru mine.

SCARLAT. Așa crezi tu ! Dar vezi bine că m'a lăsat pe mine să le orânduiesc pentru amândoi.

LĂSCĂRUȘ. O să vedem ce zice unchiu Răducanu.

SCARLAT. (*Luând o sticlă cu vin din dulap și servindu-se*). Unchiu Răducanu ? Ar face bine să nu-și mai vâre, așa, nasul pretutendeni. Zicea că vine acum dimineață să ne spuie ceva. O să-l ascuțăm și atâta tot !

LĂSCĂRUȘ. Eu cred că altă-ceva are el de comunicat.

SCARLAT. Poate crezi că o să ceară să te las aici la Sendriceni ?! (*Râzând*). Mai pune-ți pofta'n cui băete ! Acum eu sunt stăpân și pot să-ți spun că lucrurile se vor face cum vreau eu. O să mătur eu și toate vechiturile cu care ne-a împodobit conacul bătrânul.

LĂSCĂRUȘ (*îngrijat*). Vrai să dai afară pe Mirăuță. Tata zicea că nu e om mai cinstit și mai devotat în tot ținutul ăsta ! Și apoi a slujit la conac o viață întreagă.

SCARLAT. Ei ! a venit vremea să-l schimb. Ii plăcea răposatului ? Răposatul a plecat, să plece și el !

LĂSCĂRUȘ. Dar tata i-a făgăduit că nimeni n'o să-l clinească dela locul lui. L'am auzit eu !

SCARLAT. Nu sunt eu cu nimic ținut să împlinesc făgăduințele altora. Dacă Mirăuță ar fi știut să se ție la locul lui și să fie cuviincios nu-l dădeam afară.

LĂSCĂRUȘ. Dar e prea bătrân ca să-și găsească acum alt loc. Cu ce ți-a greșit ?

SCARLAT. Cu multe, cu mult mai multe decât poate îndura răbdarea mea. I-am dat eu o săpuneală s'o pomenească și să vadă că cu stăpânii de azi nu

mai merge ca cu cei de altădată, căci l'am auzit zicând că oamenii de acum sunt mai răi decât stăpânii de altădată. Ce? L'am întrebat eu cine-i mai bun ori mai rău?

LĂSCĂRUȘ. Bine, dar numai pentru atât nu face să-l dai afară.

SCARLAT (*umplându-și pipa*). Ii văd pe toți argații și servitorii noștri strâns legați unul de altul, de par'că mă amenință să nu ating unul, căci pleacă toți. Ehei! schimb eu lucrurile astea, băete!

LĂSCĂRUȘ. Poate sunt ei cam îndrăzneți, dar sunt cinstiți și buni lucrători. Nu fii prea aspru, Scarlate!

SCARLAT. Nu-ți prea lua și tu nasul la purtare, Lăscăruș! Și averea ta e în mâna mea. Am eu cu ce te pune la loc, dacă nu-ți ții gura și iei parte acestor derbedei.

(*Convorbirea încetează, căci se arată Tarșița. Ea se uită la amândoi și cu mult tact anunță fără a se adresa nimănui în mod precis*).

TARȘIȚA. E aici Ferentz Socaczi și a venit să întrebe dacă e nevoie de reparat vre-o mașină. (*Lăscăruș ese, iar Scurlat își toarnă alt pahar de vin roș. Tarșița vrea să zică ceva, dar se răsângândește. Scurlat își trage fotoliul la masă și se așează*).

TARȘIȚA. Unde vă sunt hainele negre pentru înmormântare, Domnișorule?

SCARLAT. Am altăceva mai bun de făcut decât să mă jelesc și să mă 'mbrac în negru (*întinzându-și picioarele și privind cu admirație ghetetele*). Ehei! ce mai moșier o să fie Lăscăruș! Pentru asta a fost croit și

asta are să fie. Am pus la cale câte ceva, Tarsișo, în dimineața asta!

TARSIȚA (*fără a da pe față nimic*). Oh !

SCARLAT. Pot face ce-mi place, căci acum toate atârnă de mine, și în primul loc o să 'mă 'nsor, iute și degrabă!

TARSIȚA. Cred că nu chiar a doua zi după înmormântarea boierului!

SCARLAT. O să dau Țândăreiii lui Lăscăruș, n'are decât să-și facă și casă dacă vrea!

TARSIȚA. Vrea Domnișorul să-l lase să îngrijească de amândouă moșiile? Zicea răposatul că nu este altul care să știe lucra pământul ca el, în toată Moldova. Și ce mai gospodar! La Țândărei se făceau o frumusețe de bucate, chiar pe timpuri rele, când nu se scotea un paiu depe moșiile învecinate.

SCARLAT. Ai să vezi cum știu eu să fac să meargă treburile! Am să pun rânduială la toate și am să dau în lături toate prostiile învechite, care mă înnăbușă aici. Mai întâi copacii din fața casei. Afară cu toate vechiturile!

TARSIȚA. Vai conașule, se poate una ca asta?! Copacii ăștia bătrâni sunt aici de pe vremea străbunicilor D-voastră.

SCARLAT. Dar ce naiba poate să-mi pese mie de asta! Intunecă fațada și nu lasă să pătrundă soarele destul. Jos cu ei și să nu așteptați să vă zic de două ori.

(*Tarsișta uluită de furia aceasta de învoire, se îndreaptă spre ușa din stânga să se uite la copaci. Scarlat își umple din nou paharul cu vin. Intră prin dreapta Mirăuță*).

MIRĂUȚĂ. Ce-mi spune șoferul dumitale? Că trebuie să pregătesc pe Cezar să meargă la *expoziție*?

SCARLAT (*vorbind din pahar*). Zi Domnule și Dumneavoastră când vorbești cu mine, auzi?

MIRĂUȚĂ. Da pentru ce?

SCARLAT. Fiindcă acum eu sunt stăpân aici.

MIRĂUȚĂ. Hm! De! E drept!...

SCARLAT (*întinzându-se în fotoliu și încercând ia înfățișarea lui tată-său*). Ei, acum ce vrei?

MIRĂUȚĂ. Mi-a spus Gică al Dumitale că vrei să pregătesc harmasarul să-l duci la *expoziție*.

SCARLAT. Nu ți-am spus să zici Domnule și Dumneavoastră când vorbești cu mine?

MIRĂUȚĂ. Nu e în formă pentru *expoziție*!

SCARLAT. Asta trebuie s'o spun eu, nu D-ta!

MIRĂUȚĂ. L'a văzut conu Lăscăruș și a zis că nu se poate să meargă!

SCARLAT (*furiș*). Dar ce dracu am eu cu el ori cu D-ta? Am zis eu să meargă, va merge!

MIRĂUȚĂ. Aveți să-l prăpădiți în felul ăsta!

SCARLAT (*venindu-și în fire*). Ți-am spus ce ai de făcut, s'a isprăvit!

MIRĂUȚĂ. Toate-s bune și frumoase, atâta numai că nu te pricepi la cai! Eu trăesc cu ei de pe când D-ta nici nu știeai ce-i aceia cal!

SCARLAT. Da știi că ești depe vremea lui Par Împărat.

MIRĂUȚĂ. Ehei! Cucoane nu se găsesc mulți să știe umbla cu caii ca mine. Boerul bătrân știa el de ce-i lasă numai în grija mea! Mirăuță, îmi zicea el cu câteva zile înainte de a cădea la pat, ai fi putut fi tu singur un harmasar așa le știi toate ale lor. Acu,

D-ta vei vrea să-l taie pe Cezar și să faci borș din el, de sigur nu te pot opri. Dar dacă vrei să fie bine ascultă vorba mea!

SCARLAT. O să te 'nvăț eu pe tine, ticălos bătrân, Ține minte vorba mea!

(*Se cade o lovitură de palmă.*)

MIRĂUȚĂ. Pe mine, om bătrân?!

(*Intră Tarsița privind înmărmurită.*)

TARSIȚA. Ai dat în el? Ai dat?!!

SCARLAT. Am dat și ce e? Nu sunt stăpân?

TARSIȚA. Ascultă, conașule, e păcat! Să știi că purtarea asta cu noi bătrânii n'o să-ți poarte noroc! Ține minte vorba mea!

SCARLAT (*mânios*). O să vă învăț pe amândoi să cunoașteți cine e stăpân aci. Prea ați uitat unde e locul vostru la conacul boeresc. *Slugile* nu trebuie să crâcnească în fața stăpânului și vreau ca nimeni să nu crâcnească în fața mea! Auziți?!

TARSIȚA (*eșită din fire*). Ce vorbești Dumneata de *slugi*?! Fost-ai vreodată la conac să stai mai mult, de când te-ai făcut mare și să vezi ce fel se purta răposatul cu *slugile*? Și-mi zici mie *slugă*, eu care te-am dădăcit și ți-am suferit toate, cât erai de amarnic? Căci amarnic ai fost de când te-ai născut!

SCARLAT (*încearcă să-și dea aere de stăpân*). Destul acuma, Tarsița!

TARSIȚA. Nu-i e destul! Imi vine peste cap să mă uit la D-ta cum maimuțerești pe răposatul, tatăl D-tale! Mai eri alergai pe coala în pantalonași scurți și mă rugai să te iau în brațe.

SCARLAT (*eșindu-și din fire*). Eși de aici din bu-

cătărie. De azi înainte ești dată afară din serviciu!
Sunteți dați afară amândoi!

TOȚI DE-ODATĂ:

TARȘIȚA. Mă dai afară? Pe mine care sunt aici de patruzeci de ani. Vom vedea noi ce va zice conul Răducanu despre asta.

MIRĂUȚĂ. Mai dămol, mai dămol, coane Scarlate. Așa crezi Dumneata că merg treburile?! Cu trenul Fulger?!

SCARLAT (*strigând mai tare decât ei*). Să n'aud gură! Să n'aud gură! Afară! Afară!

(*In culmea învâlmășelii intră Răducanu Simonovici cu Lăscăruș. Unchiul Răducanu e proprietar mare și avocat cu nume cunoscut. E îmbrăcat bine și cu părul sur. Intr'o mână își ține valiza și în cealaltă bastonul*). Z

RĂDUCANU. Ho Țară! Ce e gălăgia asta?

TARȘIȚA. Stăpânul ăst nou dă pe drumuri toate slugile vechi!

SCARLAT. Vreau să nu mai crâcnească nimeni!

ÎMPREUNĂ

RĂDUCANU (*Iși lasă valiza și bastonul, apoi se așează pe fotoliu*). Ei acum să vedem de ce e vorba (*Incepe iar gălăgia*).

SCARLAT. Sunt eu stăpân aici? Sunt ori nu sunt? Ce poruncesc eu trebuie să fie lege, cu cât se vor supune mai degrabă cu atât va fi mai bine pentru ei.

TARȘIȚA. Lucrurile nu se pot petrece așa de lesne cum crede boierul. Să mă arunce pe stradă după ce am servit 40 de ani?!

Impreună

MIRĂUȚĂ. Eu știu rostul cailor și mai ales al cailor de sânge! Cu ei nu merge să faci ce ți-o trăzni prin cap numai pentru că ești boer.

LĂSCĂRUȘ (*Tarsiței*). Lasă, lasă Tarsița, așteaptă puțin. (*Iui Mirăuță*). Liniștește-te, bre omule!

RĂDUCANU (*bătând cu pumnul în masă și răcnind cât putea*). Destul, Destul, Destul! (*Toți sunt impresionați de răcnetele unchiului Răducanu și tac liniștindu-se, acesta arătând cu degetul*). Ei acum Scarlate spune D-ta mai întâi, ce vrei?

SCARLAT. Sunt stăpân aici și nu dau voie nimănui să crânească înaintea mea.

TARSIȚA. Da, desigur și începi prin a ne călca în picioare pe toți, pe conașul Lăscăruș, pe mine și pe Mirăuță, vrei să ne tai și să ne spânzuri pe toți.

SCARLAT. Da, pot să vă tai și să vă spânzur, fiindcă sunt stăpân.

RĂDUCANU. Și de unde știi D-ta, mă rog, că ești stăpân aci?

MIRĂUȚĂ. Ai !!

TARSIȚA. Aha!?

SCARLAT. Sunt în dreptul meu. Nu este testament, eu sunt cel mai mare și-mi iau partea care o vreau.

LĂSCĂRUȘ. Vezi unchiule ce soartă m'așteaptă?!

RĂDUCANU. Am venit tocmai pentru ca să stăm de vorbă asupra acestor lucruri.

SCARLAT (*cu obrăznicie*). Poți să vorbești ce vrei și după cum te taie capul. Dar eu îți spun un singur lucru: tata mi-a spus, de pe când era în viață, că

împărțeala averei se va face de mine care sunt cel mai mare. (*Uitându-se la toți de prin-prejur*). Asta pentru ca să se știe.

RĂDUCANU. Asta e tot ce aveai de spus, Scarlate?

SCARLAT. Da, asta e tot.

RĂDUCANU. Acum e, deci, rândul meu. (*Deschizându-și hârtia scoate un plic pecetluit din buzunarul vestei*). Acum o să vă cetesc testamentul răposatului.

SCARLAT. Ce însemnează aceasta?

LĂSCĂRUȘ. Nu puteam să cred că n'a lăsat un testament! (*Tarsița și Mirăuță își fac semne*).

SCARLAT. Cum se face că hârtia a fost în mâna D-tale până acum și noi n'am știut nimic?

RĂDUCANU. Eu sunt executorul testamentului. (*Face o pauză*). Tatăl vostru mi-a dat plicul acesta tocmai în ajunul Crăciunului, când a început să simtă că nu-i e tocmai bine și m'a rugat să nu spun nimic până după înmormântare, ca să nu fie nici un fel de ceartă în fața cadavrului său neînsuflețit. (*Se uită la Scarlat cu înțeles*).

SCARLAT. Bine! Asta nu face nimic. Eu v'am spus dinainte ce stă scris în testament.

(*Face semn cu capul Tarsiței și lui Mirăuță să iasă. Ei vor să iasă*).

RĂDUCANU. Ei! voi cei doi deacolo, stați aici.

SCARLAT. Nu stă în obiceiul meu să vorbesc de afacerile mele particulare în fața slugilor!

RĂDUCANU (*cu blândețe*). Sunt și ei pomeniți în testament.

SCARLAT (*stând la îndoială*). Dar asta nu înseamnă că trebuie să fie de față toată vremea.

RĂDUCANU. Au aceleași drepturi ca și D-ta.

SCARLAT (*prostît*). Fie cum zici D-ta.

RĂDUCANU. Să fie atunci cum se cuvine. (*Iși scoate ochelarii din teacă și-i pune pe nas*). Când îi avea vârsta și greutatea mea, flăcăule, n'o să te mai pripești ca acum. (*Sfărâmă sigiliile, scoate testamentul și începe să citească*). „Aci sunt cele din urmă dorințe ale mele, Tudorache Emandi, proprietar în județul Dorohoi. Cele două moșii ale mele Sendriceni și Țândăreii rămân amândouă de drept fiilor mei, iar împărțeala o va face fiul meu mai mare Scarlat cu următoarele îndatoriri: Toată averea mea se compune din cele două moșii: Sendriceni de 386 pogoane și Țândăreii de 293, banii depuși pe numele meu la Banca Românească și toată gospodăria dela Șendriceni cu mobilierul caselor locuite de mine. Apoi calul meu de sânge, harmasarul Cezar care se va da celui ce va îngriji mai bine de el. Ori care din cei doi fii ai mei va lua Țândăreii să plătească prea credinciosului meu Mîrăuță optzeci de mii de lei, iar cel ce va lua Șendricenii să dea, aceeași sumă vechileții mele Tarșița Malasteru, asemenea aș dori ca ei să fie ținuți la casele noastre până la sfârșitul vieții lor (*Mîrăuță dă un ghiont Tarșiței*). Toate aceste ale mele proprietăți vor fi împărțite de fiul meu mai mare pe două liste (*unghiul Răducanu umflând glasul*) dar fiul meu Lăscăruș va alege cel întâi.

SCARLAT. Nu cred nici o vorbă din toate acestea, Tata altfel a vorbit cu mine. Mi-a spus că voi face împărțeala cum îi va fi pe plac.

RĂDUCANU. Dar așa am citit și eu aici. N'am citit așa?

SCARLAT (*îndignat*). Oh !...

RĂDUCANU. Lasă-mă să isprăvesc. „Aceste liste trebuiesc semnate de amândoi fiii mei și înmânate lui Răducanu Simonovici, fratele nevesti-meii. L-am ales pe el ca executorul meu testamentar, pentru care îl rog să primească douăzeci de mii de lei și tabacherea de aur care o am dela tatăl meu. Semnat de mine în fața lui Ionică Dincescu, avocat și a lui Vasile Moca, notar.

SCARLAT. Astea sunt gogoși de avocat. Eu știu ce mi-a spus tata și mai mult nu vreau să aud.

RĂDUCANU. Din potrivă, Scarlate dragă, astea sunt voile tatălui D-tale așa cum a vrut el. Avocatul Dincescu l'a sfătuit să dea o formă mai avocățască și să facă un testament cu toate formele. Dar el n'a vrut. I-a zis avocatului: „îți plătesc toate taxele dar cer să nu schimbi o iotă din cele ce-am scris eu aici”. Iar avocatul vrând, nevrând, a trebuit să se supună dorinței răposatului.

MIRĂUȚĂ. Coane Lăscăruș, luați D-voastră pe Cezar!

SCARLAT (*scoțându-și năduful pe Mirăuță*). Ești afară! Auzi? Ești dat afară din clipa asta.

RĂDUCANU. Atunci ți-ai ales Țândăreii?

SCARLAT. De unde ai scos D-ta aceasta?

RĂDUCANU. Mirăuță ține de Țândărei. Dacă iei D-ta Țândăreii ai dreptul să-l dai afară și atunci trebuie să-i numeri jos 80.000 lei.

TARȘIȚA. Ei vezi, conașule, că n'ai dreptul să dai așa după placul dumitale slugi vechi ca noi pe drumuri?!

SCARLAT (*scos din fâne*). Cine te-a întrebat, talpa iadului?

TARȘIȚA. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu ești D-ta stăpânul meu!

SCARLAT. Ba sunt și te dau și pe tine afară, scorie!

RĂDUCANU. In cazul acesta ți-ai ales Sendricenii? (*Scarlat se uită la el cu nedumerire*). Nu poți da pe Tarsița afară decât dacă îți alegi Șendricenii.

TARȘIȚA. Și atunci îmi numeri 80.000 lei!

(*Scarlat în vremea aceasta e cu totul așuzit, și se uită la toți. Ei râd pe înfundate*).

SCARLAT. E un car de minciuni în toate astea și să mă ia dracu! dacă mai înțeleg ceva. Duceți-vă...

RĂDUCANU (*ii ține vorba*). Destul, Scarlate, nu mai vreau să o începi dela capăt. Nu permit.

SCARLAT. Nu permiți? D-ta?

RĂDUCANU. Da, nu permit. Pentru moment eu sunt stăpân.

SCARLAT. Ba, nu ești!

RĂDUCANU. Ba da, sunt. Sunt executor, adică cel care aduce la îndeplinire dorințele mortului și o să fac fără frică și fără părtinire listele amândouă (naumai decât).

(*Lăscăruș șoptește ceva Tarsiței. Ea ese și aduce hârtie, toc și cerneală*).

SCARLAT (*prostit*). Ei hai s'o fac și pe asta acum!

TARȘIȚA. Nu mai doriți altă ceva, coane Răducanu?

RĂDUCANU. Nu mulțumesc, Tarsița! (*aruncă o privire spre bușet. Tarsița exclamă*). Vai, am uitat. (*începe a așeza paltoanele. Lăscăruș ia tabacherea din dulap și o dă lui Răducanu care se uită cu drag*

la ea. Lăscăruș toarnă vin în pahare. Tarsița ese. Mirăuță vrea să plece și el).

SCARLAT. Stai pe aice pe aproape, să-mi dai ceva lămuriri dacă am nevoie. (*Mirăuță dă din cap în tăcere și iese*).

RĂDUCANU (*către Scarlat care șade la stânga la masă și își cercă tocul*). Incepe, Scarlate. Așteptăm.

SCARLAT. Cum să scriu cu voi doi care stați în spatele meu ca și cum ați vrea să-mi luați sufletul. (*Își încruntă sprincenele, scrie ceva pe una din cele două foi de hârtie de dinaintea lui, apoi citește*). Doar n'o să alegi conacul cel mare să stai huhurez în el, Lăscăruș (*Lăscăruș nu zice nimic*). Dacă ar fi amândouă moșiile tot una de mari ar fi mai ușor. (*Supărat*). Da, zi ceva din gură, omule!

LĂSCĂRUȘ. Ce vrei să zic? Fă listele întâi și atunci o să-ți spun eu ce vreau.

RĂDUCANU (*mai turnând vin în pahar*). Se'nțelege! Fă listele, Scarlate!

(*Scarlat iar își încruntă sprincenele, moaie tocul în carneală, apoi se uită deznădăjduit la hârtie. Apoi strigă: Mirăuță! Mirăuță intră mormăind ceva despre Cezar*).

SCARLAT. Câte oi sunt la stâna lui Țibău?

MIRĂUȚĂ. Două sute la Dealul Mărului și trei sute pe islazul de lângă pădure. Dar vre-o două sute au murit și nu știu de n'or mai muri și altele azi. Așa-i cu oile! Mai bine câteva herghelii cu cai de soi!

(*Scarlat scrie pe când Mirăuță, spune ceva pe șoptite lui Lăscăruș, apoi tare*):

MIRĂUȚĂ. Luați D-voastră pe Cezar, conașule Lăscăruș!

LĂSCRĂUȘ. (*șișiiind pe Mirăuță*). O să văz eu, Moșule!

MIRĂUȚĂ (*nevoind să tacă*). He ! mă pricep eu la cai de rasă, mă pricep bine.

SCARLAT. Pe care din cele două moșii a luat pământ în arendă Americanul? Știi Gheorghe a Aniții?

MIRĂUȚĂ. Anul trecut la Șendriceni, anul aista la Tândărei și cu acum doi tot pe Tândărei.

SCARLAT (*aruncând tocul și sculându-se*). Cine dracul să știe cum să le pună pe listă?! (*Se uită amărît la cei doi. Apoi se așează jos, ia alte două foi de hârtie și scrie în grabă pe fiecare*). Gata! Poftim de le vezi, Lăscăruș (*Le dă lui Lăscăruș*). Dacă rămân aici la Șendriceni și ia-ți pe Cezar dacă și du-te la Tândărei.

RĂDUCANU. Le-ai pus astfel pe cele două liste? (*Scarlat afirmă cu capul*). Dă-mi voie să văd. (*Lăscăruș le dă cu grabă unchiului Răducănu, care citește tare: Șendriceni cu tot ce este pe ia sau și cu harnasarul pur sânge, Cezar pe deasupra. Tândăreii cu tot ce ține de ea*). Acestea-s listele, cum am citit eu?

SCARLAT. Da!

RĂDUCANU. Foarte bine! Acum Lăscăruș alege!

SCARLAT (*cu grabă*). Nu, nu, nu! Să ia cei dau eu!

RĂDUCANU (*cu hotărîre*). Lăscăruș va alege cel dintâi.

SCARLAT. Atunci pun pe Cezar la Tândărei.

LĂSCRĂUȘ. Atunci iau Tândăreii.

SCARLAT (*Smucind listele*). Atunci n'o să-i ai!

RĂDUCANU. Nu uita că așa scrie în testament: Lăscăruș alege.

MIRĂUȚĂ. Luați harmasarul, cucoane Lăscăruș, știu eu ce vă sfătuesc!...

TARȘIȚA. (*Care a venit în ușa îl trage de haină*).
Șezi binișor !

MIRĂUȚĂ. Mă pricep eu la cai, n'avea grijă!

RĂDUCANU (*luând listele*). Nu merge așa ! Scarlate, trebuie să faci cum cere testamentul și să lași pe Lăscăruș să aleagă și apoi să te 'nțelegi cu el.

SCARLAT (*înțelegând cu groază ce i se cere*).
Vrai să zici că trebuie să las pe Lăscăruș să ia ce va vrea el?

RĂDUCANU. Asta vreau să zic.

SCARLAT. M'am curățat! (*se așează pe scaun și scrie din nou alte liste*).

MIRĂUȚĂ. Conaș Lăscăruș, luați harmasarul (*Tarșița îl trage de haină*). Doar e de sânge, cu hârtii în regulă!

TARȘIȚA. Taci din gură cu harmasarul tău, se vede că te-ai cam trecut cu rachiul !

MIRĂUȚĂ. Prețuiește atâta aur cât trage la cântar. Nu-l cunoaște nimeni câte parale face!

(*Cineva îl strigă de afară cu glas tare: Dom Mirăuță! El ese cu grabă din cameră*).

SCARLAT. Le-am făcut, de-acuma, să se isprăvească odată.

RĂDUCANU. Sunt gata amândouă?

SCARLAT. Da!

LĂSCĂRUȘ. (*Privind peste umărul lui Scarlat, care ține o mână peste cele scrise la sfârșitul uneia din liste*). Vrau să văd ce-ai scris acolo jos.

RĂDUCANU (*Cu asprime*). Să se sfârșească odată,, Scarlate, comedia asta!

LĂSCĂRUȘ (*smucind lista*). Ascunsese pe Cezar. Eu vreau lista cu hammasarul.

SCARLAT (*trăgând-o la el*). Nu, nu vreau!

RĂDUCANU (*cu cea mai mare seriozitate și asprime*). Scarlate, te porți ca un copil și eu n'am să-mi pierd aici toată ziua cu asemenea fleacuri. Ori ne crezi pe toți niște nătărăi?!

SCARLAT (*cu desperare*). Nu mai vreau să fac alte liste. Lăscăruș, ia, tu Șendriceni și eu oiu lua Țândăreii și pe Cezar. Ai mare noroc că mă'nvoiesc la asta!

LĂSCĂRUȘ. Bine, fie! E cea mai generoasă împărțeală din câte ai făcut!

RĂDUCANU. Acum, pune pe hârtie!

(*Scarlat scrie alte două liste și le dă lui Lăscăruș*)

LĂSCĂRUȘ. Ei da, acum este o dreptate. (*le citește, apoi se 'ntoarce în spre unchiul Răducanu*). Rămân aci la Șendriceni.

SCARLAT. Iar eu mă duc la Țândăreii și iau și pe Cezar.

RĂDUCANU. Cred că n'ai uitat, Lăscăruș, ce sumă fabuloasă a propus Fischer, cel cu grajdul dela Floreasca pe el?

LĂSCĂRUȘ. Eram de față lângă tata când se făcea târgul, dar vreau să rămân în casa bătrânească.

(*Scarlat aprobă din cap*).

RĂDUCANU. Sunteți învoiți?

AMBII. Da!

RĂDUCANU. Foarte bine. Acum semnați aici amândoi, iar Tarsița și cu mine suntem martori (*sem-*

nează. Unchiu Răducanu îndoaie listele și le pune în buzunarul dela vestă). Ei de-acum mă duc la avocat.

LĂSCĂRUȘ (*către Tarsița*). Știu că o să-i pară rău lui Moș Mirăuță.

TARSIȚA. Dăr ați făcut bine că ați rămas în casa bătrânească, conașule !

RĂDUCANU. De-acum plec!

(*Se deschide ușa cu zgomot și dă năvală Mirăuță cu fața plină de lacrimi și deznădejde*).

MIRĂUȚĂ. Cezar a murit! A murit harmasarul cel fără pereche.

TOȚI. Ce-i? Ce s'a întâmplat? E cu puțință?

MIRĂUȚĂ. Când am intrat la el în grajd tocmai ridicase o copită în sus par'că-mi zicea rămas bun! Acum zace jos la pământ, cu coada strânsă lângă trup și nu mai suflă bietul, a închis ochii pe vecie! Vai, vai, dragul meu Cezar, n'am crezut să mai trăiesc zilele acestea. Ce-ar fi zis răposatul dacă ar fi trăit!

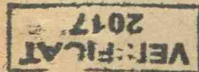
SCARLAT. Asta schimbă lucrurile. Dă-mi, unchiule, listele îndărăt (*încearcă să-i smulgă plicul*).

RĂDUCANU (*împingându-l la o parte*). Ba nu, băete dragă. Ați iscălit amândoi luând asupra voastră orice s'ar întâmpla! Nu se mai poate schimba nimic.

TARSIȚA. V'am spus eu, coane Scarlate, că felul cum te porți cu bătrânii n'o să vă poarte noroc?

MIRĂUȚĂ. Vai! vai! ce comoară de harmasar s'a prăpădit. Nu mai este altul pe lume ca el! Vai, de sufletul meu!

Cortina cade.

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987